4. NAPIREND: Ügyiratszám: 1 /209-6 / 2007

ELŐTERJESZTÉS

A Képviselő-testület 2007. március 23–i ülésére

Tárgy:	**A Járdányi Pál Alapfokú Művészetoktatási Intézmény Pedagógiai Programjának elfogadása**
Előterjesztő:	Ács János polgármester
Előkészítette:	Önkormányzati Iroda Benczik Zsolt irodavezető Tóth Mária oktatási referens
Megtárgyalja:	Család-, Egészségügyi, Oktatási, Művelődési és Sport Bizottság
Meghívottak:	Járdányi Pál Alapfokú Művészetoktatási Intézmény Péni Béla igazgató

TISZTELT KÉPVISELŐ-TESTÜLET!

A Veszprém Megyeri Önkormányzat és Tapolca Város Önkormányzata fenntartásában működő Járdányi Pál Alapfokú Művészetoktatási Intézmény vonatkozásában Tapolca Város Önkormányzata Képviselő-testülete a 21/2007. (II. 13.) Kt. határozatával kezdeményezte az intézmény minősítési eljárásának lefolytatását. A minősítési eljárás lefolytatásához a fenntartónak több, az intézményre vonatkozó dokumentumot is csatolnia kell, a csatolandó dokumentumok egyike az alapfokú művészetoktatási intézmény pedagógiai programja. A Járdányi Pál Alapfokú Művészetoktatási Intézmény eddig érvényben lévő pedagógiai programja elavult, az intézmény vezetése szeretné, hogy a minősítési eljáráson már az új átdolgozott pedagógiai programjukkal vennének részt. A minősítési eljárás megindításának határideje 2007. március 31.
A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény (továbbiakban: Kt.) 44. § (1) „A nevelési-oktatási intézményben a nevelő és oktató munka nevelési, illetve pedagógiai program szerint folyik. A nevelési, illetve pedagógiai programot a nevelőtestület fogadja el, és a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé. A fenntartó a nevelési program és a pedagógiai program jóváhagyása előtt köteles - az Országos szakértői névjegyzékben szereplő, az adott intézménytípusnak megfelelő szakterületen nyilvántartásba vett - szakértő véleményét beszerezni. Ha az Országos szakértői névjegyzékben nincs az intézménytípusnak megfelelő szakterület, olyan szakértő véleményét kell beszerezni, akinek az adott intézménytípusban legalább öt év pedagógus-munkakörben szerzett gyakorlata van.”
A Kt. 45. § (3) „Az alapfokú művészetoktatási intézmény a helyi tantervét az Alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja alapján készíti el, vagy az ily módon készített tantervek közül választ, és azt építi be helyi tantervként pedagógiai programjába”
A pedagógiai programot a nevelőtestület a 2007. február 19-i testületi ülésén fogadta el. Az intézmény a pedagógiai programot megismertette a szülői szervezettel 2007. február 22. és a közalkalmazotti tanáccsal 2007. február 19.

A fenntartó a programot elküldte Monostori István alapfokú művészetoktatási szakértő részére - az Országos szakértői névjegyzékben szereplő az intézménytípusnak megfelelő szakértő-szakértő ig. száma: 009363-02.
Szakértői összegzés: A benyújtott pedagógiai program tartalmilag és formailag megfelel a Kt. – ben előírt feltételeknek, melyek biztosítják, hogy a Járdányi Pál Alapfokú Művészetoktatási Intézmény feladatát eredményesen végezze. A tanulók számára ez egy személyiségközpontú, kreativitást fejlesztő oktatási forma, a heti 2-6 óra időtartam nagyon fontos és hasznos elfoglaltság. A szakértő a fenntartónak elfogadásra javasolja a Járdányi Pál Alapfokú Művészetoktatási Intézmény Pedagógiai Programját.

Mellékletek:
1. számú melléklet: Járdányi Pál Alapfokú Művészetoktatási Intézmény
Pedagógiai Programja
- mellékleteként
- Nevelő testületi határozat.
- Szülői szervezet véleménye.
- Közalkalmazotti Tanács véleménye

2. számú melléklet: Szakértői vélemény.

A Tapolcai Intézményirányító Fenntartó Társulási Tanács 2007. március 9-én megtartott ülésén egyhangú szavazással javasolja elfogadásra a társult önkormányzatoknak a Járdányi Pál Alapfokú Művészetoktatási Intézmény pedagógiai programját.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést megvitatni és a határozati javaslatot elfogadni szíveskedjen!

HATÁROZATI JAVASLAT

Tapolca Város Önkormányzata Képviselő-testülete elfogadja a Tapolca Város Önkormányzata és a Veszprém Megyei Önkormányzat közös fenntartásában működő a Járdányi Pál Alapfokú Művészetoktatási Intézmény Pedagógiai Programját az 1. számú melléklet szerint.

Határidő: 2007. március 26.
Felelős: polgármester

Tapolca, 2007. március 23.

Ács János s.k.
polgármester

1. számú melléklet

„ Az emberiség boldogabb lesz, ha megtanul zenével élni,
s aki valamit is tett ez irányban, már nem élt hiába.”
(Kodály Zoltán)

A TAPOLCAI JÁRDÁNYI PÁL ALAPFOKÚ MŰVÉSZETOKTATÁSI INTÉZMÉNY PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

GYERMEK - ÉS SZEMÉLYISÉGKÖZPONTÚ NEVELÉS A ZENE ESZKÖZEIVEL

TARTALOMJEGYZÉK

Az intézmény legfontosabb adatai az alapító okirat alapján 3
Bevezetés 5

HELYZETELEMZÉS

Múltja és jelene 5
A zeneiskola társadalmi helyzete, beiskolázási területe.....5
A beiskolázás várható alakulása 6
Az iskolai munka személyi feltételei 6
Az intézmény szakmai eredményei 6
Napi működés, iskolai hangversenyek, hagyományok 7
Kapcsolataink 8

A ZENEISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei……...9
A nevelő-oktató munka céljai 10
A nevelő-oktató munka feladatai, eszközei, eljárásai 11
Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok 12
Közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok.....12
A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek 13
A pedagógiai program megvalósításához szükséges eszközök, felszerelések jegyzéke.....13
A szülők, tanulók és a pedagógusok együttműködésének formái,
továbbfejlesztési lehetőségei 15

A ZENEISKOLA HELYI TANTERVE

A zeneiskola helyi sajátosságainak szabályzása, bekerülés a zeneiskolába.....16
A felvételi meghallgatás követelményei 16
Követelmények, előírt tananyag 17
Alkalmazható tankönyvek, kották, taneszközök kiválasztásának elvei 17
Magasabb évfolyamra lépés feltételei 18
Beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei, formái 18
A tanuló szorgalma és teljesítménye értékelésének formái 19
A szakmai fejlesztés irányai 20
A képzés struktúrája, óraterve, tantárgyai 20
Az alapfokú zeneoktatás célrendszere és funkciói 23
A zeneoktatás általános fejlesztési követelményei, feladatai 23
A zongora tanszak helyi tanterve 24
A vonós tanszak helyi tanterve 28
A fúvós tanszak kiegészítő helyi tanterve 34
A szolfézs tanszak kiegészítő helyi tanterve.....39

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK 48

MELLÉKLETEK.....48

AZ INTÉZMÉNY JELLEMZŐ ADATAI AZ ALAPÍTÓ OKIRAT ALAPJÁN

Az iskola hivatalos elnevezése:	***JÁRDÁNYI PÁL ALAPFOKÚ MŰVÉSZETOKTATÁSI INTÉZMÉNY*** OM azonosító: 040151
Az intézmény nevének rövidítése:	Járdányi Pál Zeneiskola
Székhelye:	8300 Tapolca, Deák Ferenc u. 16.
Az intézmény alapításának időpontja:	1971
Alapítója:	Veszprém Megyei Tanács Végrehajtó Bizottsága Veszprém, Lenin tér 5.
Fenntartója:	Tapolca Város Önkormányzatának Képviselőtestülete (8300 Tapolca, Hősök tere 15.) és Veszprém Megye Önkormányzatának Közgyűlése (8200 Veszprém, Megyeház tér 1.)
Felügyeleti szerve:	Tapolca Város Önkormányzatának Képviselőtestülete és Veszprém Megye Önkormányzatának Közgyűlése Intézményirányító-Fenntartó Társulási Tanácsa 8300 Tapolca, Hősök tere 15.
Az intézmény típusa:	alapfokú művészetoktatási intézmény
Évfolyamok száma:	előképző: 2 évfolyam alapfokú: 6 évfolyam továbbképzés: 4 évfolyam
A felvehető legmagasabb tanulólétszám:	430 fő
Az intézmény alaptevékenysége:	801000 Alapfokú oktatás

Szakfeladatok száma és megnevezése:

75176-8 Intézményi vagyon működtetése
75192-2 Önkormányzatok, valamint többcélú kistérségi társulások elszámolásai
80131-3 Alapfokú művészetoktatás zeneművészeti ágban

Oktatható művészeti ág és tanszak:

- Zongora tanszak: csembaló, orgona, zongora
- Vonós tanszak: bőgő, brácsa, cselló, hegedű
- Fúvós tanszak
  Fafúvósok: fagott, furulya, (Blockflöte), fuvola, klarinét, oboa, szaxofon
  Rézfúvósok: baritonkürt, harsona, tenorkürt, trombita, tuba, kürt
- Egyéb tanszakok: elmélet (szolfézs, zeneirodalom), előképző, gitár, kamarazene, magánének, ütőhangszerek, zenekar (fúvós, vonós)

Az intézmény vállalkozási tevékenysége:

Az intézmény vállalkozási tevékenységet nem folytat.

Az intézmény gazdálkodással összefüggő jogosítványai:

Részben önállóan gazdálkodó, a költségvetési előirányzatok feletti rendelkezési jogosultság tekintetében teljes jogkörrel rendelkező költségvetési szerv, melynek pénzügyi, gazdasági feladatait az önállóan gazdálkodó Polgármesteri Hivatal (8300 Tapolca, Hősök tere 15.) látja el.

A feladatellátást szolgáló vagyon:

Tapolca Város Önkormányzata által használatba adott ingatlan, ingó és egyéb vagyon.
A gazdálkodáshoz rendelkezésre álló vagyon értékét a számviteli nyilvántartások alapján elkészített éves mérleg, a vagyoni állapotot az intézmény mindenkori éves leltára tartalmazza.

A vagyon feletti rendelkezési jog:

A rendelkezésre álló vagyontárgyakat az intézmény feladatainak ellátásához szabadon használhatja a vonatkozó központi, és a tulajdonosi jogszabályoknak megfelelően.

Az intézmény kinevezési rendje:

Az intézmény önálló jogi személy. Vezetője az igazgató, akit Tapolca Város Önkormányzatának Képviselőtestülete és Veszprém Megye Önkormányzatának Közgyűlése pályázat útján határozott időre bíz meg.

A PEDAGÓGIAI PROGRAM JOGSZABÁLYI ALAPJA:

Az alapfokú művészetoktatás követelményei és pedagógiai programjának elkészítését elrendező szabályozók:
- a közoktatásról szóló, többször módosított 1993. évi LXXIX. törvény ide vonatkozó paragrafusai,
- a művelődési és közoktatási miniszter többször módosított 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelete a nevelési és oktatási intézmények működéséről (16/1998.(IV. 8.) MKM rendelet),
- a művelődési és közoktatási miniszter 27/1998. (VI. 8.) MKM rendelete az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról,
- a nevelési- oktatási intézmények kötelező eszköz- és felszerelési jegyzékéről.
- az intézmény alapító okirata
- a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény.

BEVEZETÉS

A zenetanulás, mely a személyiségre elsősorban emocionálisan hat, rendkívül kedvezően befolyásolja az intellektuális agyi képességeket és a koncentrálóképességet is. Ezt a tényt pszichológiai vizsgálatok igazolják.
Az ember személyiségét a lénye legmélyén érintő zene megismerése utat mutat az igaz értékek felismeréséhez. Élményszintű tanításával, a legegyszerűbb rendtől, a ritmustól a legbonyolultabb, mindent egységbe foglaló rendhez, a harmóniához juttathatjuk el a zenét tanuló gyermekeket. Mivel a zene tartalmilag és formailag maga kínálja fel a mindenség megismerésének lehetőségeit, feladatunk az, hogy e művészet titkait a legtermészetesebb módon és legélményszerűbben tárjuk növendékeink elé.
Célunk az, hogy megtartva a hagyományos zenepedagógia minden értékét, ám elvetve a gyermekeket túlhajszoló eredményközpontúságot, olyan módszereket alkalmazzunk napi munkánkban, melyek a zenével mint művészi eszközzel a zenét tanuló gyermek teljes személyiségére hatnak, jó irányba vezetve őket.

HELYZETELEMZÉS

A ZENEISKOLA MÚLTJA ÉS JELENE

Intézményünk Állami Zeneiskola néven 1971-ben alakult 5 fős tantestülettel Borsányi Gábor vezetésével. Munkáját a gimnázium épületében kezdte meg, néhány év múlva az akkori 1-es Számú Általános Iskolában (ma Bárdos Lajos Általános Iskola) folytatta. 1984-ben Kendeh Gusztáv vette át az intézmény irányítását. Az iskola fejlődésében az igazi áttörést 1988-ban az önálló épületbe való beköltözés hozta meg. Azóta barátságos, igazi alkotó környezetben tehetnek szert zenei ismeretekre itt tanuló növendékeink, vagy éppen a koncertekre, zenei előadásokra érkező zenebarátok. Az intézmény az új épület nyújtotta lehetőségekkel élve gazdája lett a kétévenként megrendezésre kerülő megyei zongora négykezes találkozónak és a regionális gitártalálkozónak. Méltán lehetünk büszkék az iskola országos hírű fúvószenekarára, a napjainkban feltörekvő vonószenekarra, az iskola hírnevét öregbítő, a zenei pályát választó volt növendékeinkre, jelenlegi tehetségeinkre és mindenkire, aki az intézményben eltöltött évek hatására a zenét értő és szerető emberré vált. Intézményünket 2006. augusztusa óta Péni Béla vezeti.

A ZENEISKOLA TÁRSADALMI HELYZETE, BEISKOLÁZÁSI TERÜLETE

A társadalmi elismerést a zeneiskola kezdettől fogva kettős funkcióban nyerte el.
A pedagógiai, szakmai sikerek mellett mindig fontos volt iskolánk tantestülete számára a város lakosságának nyújtott, élő zenei élményt kínáló rendszeres koncertezés.
A zenét a gyakorlatban is művelő tanárok a növendékekkel és a szülőkkel egyaránt mély és értékes emberi kapcsolatokat tudtak kialakítani.
A zeneiskola társadalmi elismertségét jelzi, hogy az 1990-es években, amikor a nyelvtanulás és az informatika sok helyen a művészeti nevelés rangját veszélyeztetve tört be a közgondolkodásba, a tapolcai zeneiskolában a növendéklétszám nem csökkent. A város lakossága fontosnak tartja a zenei műveltség megszerzését, a zenélés gyakorlatának a mindennapi életben kamatozó emberformáló szerepét, az értő zenehallgatást.

A BEISKOLÁZÁS VÁRHATÓ ALAKULÁSA

Intézményünkben a tanulói létszám évek óta megközelíti az alapító okiratban szereplő lehetséges maximumot (430). Az utóbbi évtizedben ez 420 körüli tanulót jelentett, és ez jelentősen nem változott az elmúlt időszakban sem.
A zeneiskola beiskolázását részben a lakossági igények, részben az iskola szakmai fejlődése határozza meg. Célunk ennek a gyermeklétszámnak a megtartása, illetve lehetőségeinkhez mérten annak emelése. E cél megvalósítása érdekében szorosabb együttműködésre törekszünk a város és vonzáskörzete iskoláival. Minden érdeklődő számára hozzáférhetővé kívánjuk tenni a hangszerválasztást megelőző hangszerbemutató koncerteket.
Iskolánk fontosnak tartja, hogy a város lakosságát szolgálja munkájával, hogy a zeneiskolába járó gyermekek szüleinek elvárásai és értékes, előremutató elképzelései helyet kapjanak az iskola pedagógiai programjában és az iskola mindennapi életében. Ennek legfőbb színtere továbbra is a Szülői Munkaközösség, amellyel kapcsolatunkat a korábbi éveknél hatékonyabban kívánjuk működtetni.
A tény, hogy Tapolca Város Önkormányzata vállalja a zeneiskola működtetését, és a város anyagi lehetőségeihez mérten támogatja szakmai elképzeléseink megvalósulását, garanciája a további színvonalas zenetanításnak.

AZ ISKOLAI MUNKA SZEMÉLYI FELTÉTELE

A zeneiskolai növendékeket 23 álláshelyen 20 főállású és 3 részfoglalkoztatású tanár, valamint 3 óraadó tanítja.

A tanári létszámon felül 1 gazdasági ügyintéző, 1 szakképzett könyvtáros – zeneműtáros, 1 hangszerjavító és 2 technikai dolgozó vesz részt az iskola munkájában.

Iskolánkban a pedagógusok kiválasztásának legfőbb kritériuma az emberi hitelesség és a megbízhatóság. Az emberi hitelesség, a szakmai tudás és a városhoz kötődés hármas elvének alkalmazásával sikerült olyan tantestületet kialakítani, akikkel a tervezett pedagógiai programunk megvalósítható és tovább fejleszthető.

Az iskola szakmai munkájának rendkívül fontos kiegészítője a *zeneiskolai könyvtár*, melynek állománya évről évre biztatóan gyarapszik, kihasználtsága egyre intenzívebb. A könyvtárosi munkát egy főfoglalkozású könyvtáros – zeneműtáros végzi. A könyvtárban lehetőség van zenehallgatásra, hangversenyek számítógépen történő megtekintésére, meghallgatására, kották, könyvek böngészésére.

AZ INTÉZMÉNY SZAKMAI EREDMÉNYEI

A zeneiskolából az elmúlt 35 évben 55 növendék került be zeneművészeti szakközépiskolába. Közülük eddig 24-en végezték el a zeneművészeti főiskola tanárképző szakát, 12-en jelenleg is folytatják zenei tanulmányaikat.
7 növendékünk és a fúvószenekarunk jutott el országos és nemzetközi versenyek döntőjébe. Az iskola történetének elmúlt 35 évében növendékeink közül több százan jutottak el megyei és területi versenyekre, amelyeken szép eredményeket értek el, öregbítve az intézmény és a város jó hírnevét.
Legfontosabb eredményünk mégis az a naponta tapasztalható tény, hogy növendékeink örömmel zenélnek, és szeretnek iskolánkba járni.

A mindennapi munka eredményességét a növendékhangversenyek nagy száma és az ott előadott művek magas színvonala is jelzi. Örvendetes tény az is, hogy mindig akad felkészült növendékünk vagy együttesünk, aki rendszeresen részt vesz a város és a környék településeinek rendezvényein. Növendékzenekaraink egyre színvonalasabb szereplésekkel örvendeztetik meg a város lakosságát, az együttzenélés örömét egyre több növendékünk tapasztalhatja meg.
Két zenekarunkban (fúvós, vonós) jelenleg 68 növendékünk játszik.

A ZENEISKOLA NAPI MŰKÖDÉSE, ISKOLAI HANGVERSENYEK, HAGYOMÁNYOK

A zeneiskola egyik jellegzetessége az, hogy a tanításra délután, a gyermekek általános iskolai elfoglaltsága után kerülhet sor. A másik jellegzetesség, hogy óráink többségében egyéni hangszeres órát tartunk. Pedagógiai tevékenységünket nehezíti az, hogy a délelőtti tanórák után a gyermekek általában már fáradtan jönnek iskolánkba. Az egyéni foglalkozások adta lehetőség viszont növeli tanításunk hatékonyságát.
A hangversenyek, szereplések mindennaposak iskolánk tanárai és növendékei életében. A zenetanulás fontossága akkor válik mindenki számára nyilvánvalóvá, amikor tanulóink nyilvános szereplésére kerül sor.
A tanulási folyamat figyelemmel kísérését és a mások előtti szereplés képességének kialakítását szolgálják a szaktanárok és a szülők részvételével rendezett családias jellegű tanszaki hangversenyek, amelyek a szakterületen elért eredmények bemutatását szolgálják. Munkánk eredményességét színvonalas növendékhangversenyeink bizonyítják leginkább.

A zeneiskola állandó rendezvényei:

- a Zene Világnapja alkalmából szervezett koncert,
- a Zenei Napok tavaszi hangversenysorozata,
- a fúvószenekar újévi koncertje,
- karácsonyi hangverseny, anyák napi hangverseny,
- a kakaókoncert, a gyermek- és felnőtt farsang, kirándulások, hangversenylátogatások, vonószenekari tábor,
- 1989 őszétől szervezi iskolánk kétévente a „Veszprém Megyei Négykezes Találkozót”,
  2002-től pedig a Regionális Gitártalálkozót,
- nyári mesterkurzusok 1989-ben Zsigmondy Dénes, 1990-től Baranyay László vezetésével.

Az iskola közös szervezésű rendezvényei:

- A Magyar Kultúra Napján rendezett megemlékezések a Városi Könyvtárral és a Városi Művelődési Központtal közös szervezésben,
- „Tapolcai Esték” rendezvénysorozat Tapolca Város Önkormányzatával.

Iskolánk ápolja névadónk, Járdányi Pál zeneszerző emlékét.

- kapcsolatot tartunk családjával,
- rendszeresen koszorúzzuk az iskola falán elhelyezett, Bányai József szobrászművész által készített, a zeneszerzőt ábrázoló domborművet.

Kegyelettel őrizzük első igazgatónk, Borsányi Gábor emlékét.

- kapcsolatot tartunk családjával,
- méltó emléket állítottunk tiszteletére a róla elnevezett „Borsányi-teremmel”. A terem falán elhelyezett Borsányi Gábort ábrázoló dombormű Tóth József alkotása.

A Zenei Napok rendezvényeihez kapcsolódóan olvasópályázatot hirdetünk. A tanév eseményeiről a Kürtölő című iskolai diáklap, valamint a www.jardanyi-tapolca.sulinet.hu honlapunk tudósít.

KAPCSOLATAINK

Intézményünk hagyományosan jó kapcsolatot tart fenn a fenntartó Városi **Önkormányzattal**, az általa szervezett ünnepélyeken, megemlékezéseken gyakran lépnek fel iskolánk tanárai, növendékei. Az iskolai hangversenyek és hagyományos rendezvényeink egy része túlnő a szorosan vett iskolai munkán: a város közművelődésének szerves részét jelentik. A városi ünnepségek - március 15., május 1., október 23., augusztus 20 – fényét minden esetben emeli a fúvószenekar közreműködése.

A **szülőkkel** rendszeresen találkozunk, kapcsolatunk élő és naprakész, tanszaki hangversenyeket mindig szülői értekezlettel kötjük össze. A Szülői Munkaközösség választmánya rendszeresen segít rendezvényeink lebonyolításában.

Szoros együttműködést alakítottunk ki a város iskoláival**.** Az emelt szintű ének-zene tagozatos általános iskola mellett azokkal a **városi és városkörnyéki iskolákkal** is, amelyekből nagyobb létszámban tanulnak gyermekek intézményünkben. A városi középiskolákkal jó a kapcsolatunk, a Helikon ünnepségekre jelentkező középiskolás tanulók felkészítésében rendszeresen részt veszünk.

A **megye zeneiskoláival** szoros kapcsolatokat ápolunk, rendszeresen veszünk részt egymás rendezvényein, versenyein.

Az **országos szakmai szervezetekkel** a Magyar Zeneiskolák és Művészeti Iskolák Szövetségén keresztül tartjuk a kapcsolatot, amelynek iskolánk is tagja. (MZMISz)

Részt veszünk a Magyar Fúvószene és Mazsorett Szövetség munkájában.

A JÁRDÁNYI PÁL ALAPFOKÚ MŰVÉSZETOKTATÁSI INTÉZMÉNY NEVELÉSI PROGRAMJA

Küldetésnyilatkozat

„ Amit az iskolának el kell végeznie, az elsősorban az, hogy megtaníttassa velünk, hogyan kell tanulni, hogy felkeltse a tudás iránti étvágyunkat, hogy megtanítson bennünket a jól végzett munka örömére és az alkotás izgalmára, hogy szeressük azt, amit csinálunk, és hogy segítsen megtalálni azt, amit szeretünk."

(Szent-Györgyi Albert)

A Járdányi Pál Alapfokú Művészetoktatási Intézmény küldetése a fent megfogalmazott gondolat tükrében az,

- hogy megkeresse a gyermekben rejlő titkokhoz, kincsekhez vezető utat, s tudást adjon kezükbe, amellyel kinyithatják a zene birodalmának kapuját, hogy megtalálják benne Önmagukat,
- hogy az élő zenekultúra legfontosabb helyi bázisa, továbbítója és színtere legyen, alkalmas a gyermekek zenei ismeretének gyarapítására, zenei készségeik, képességeik fejlesztésére,
- hozzájáruljon, hogy növendékeink a zene segítségével harmonikus, széles látókörű személyiséggé váljanak.

AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI

- Iskolánk a világ dolgaira nyitott, harmonikus személyiség kialakítását egyik legfontosabb feladatának tekinti. A zene művészi értékeit a nevelés eszközeként felfogó pedagógus feladata a nevelendő gyermeket bevezetni a zene rendezett, harmóniát sugárzó világába és ezen a világon keresztül bemutatni a mindennapok igaz értékeit, szem előtt tartva az életkori és egyéni sajátosságokat, képességeket.
- Iskolánkban olyan légkört kívánunk teremteni, ahol növendékeink otthonos körülmények között érezhetik magukat.
- Iskolánk nevelő-oktató, vagyis a nevelést előtérbe helyező pedagógiai műhelyként szeretne működni. Elsődleges feladatunk, hogy minél több növendéket, minél hosszabb időn keresztül megtartsunk az értékes zene művelésében, hogy iskolánkból kikerülve képesek legyenek a saját örömüke szolgáló zenélésre, az értő zenehallgatásra.
- Iskolánk - elsősorban a szülőkkel ápolt kapcsolatok révén - folyamatosan részt kíván venni lakóhelyünk és vonzáskörzetünk zenei életében.

A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA CÉLJAI

A zeneiskola nevelési célkitűzései

- Nevelésünk elsődleges célja az igaz értékeket felismerő, értékeket kereső és elfogadó személyek nevelése.
- El kell érnünk, hogy növendékeink életében a zene embert gazdagító hatása, a zenehallgatás, a zenével való élményszintű foglalkozás meghatározó legyen.
- Esztétikai érzékenységre, nyitottságra, igényességre neveljük növendékeinket az életkori sajátosságok figyelembe vételével, a tanulók érdeklődésére és tehetségére építve.
- Célunk az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, népi hagyományok és értékek átadása, az értékmegőrzés formáinak kialakítása a nevelési tevékenységben.
- Rendszerességre nevelés az idő tartalmas felhasználásával, a rendszeres otthoni gyakorlással.
- Önfegyelemre nevelés, a figyelem tartós irányultsága a kottára, a két kézre, hangzásélményre, végső soron a test és a lélek minden rezdülésére.

A zeneiskola oktatási céljai

- Tudáskínálatban gazdag, tanításában és tanulásirányítási módszereiben hatékony, a képességek fejlesztését differenciáltan szolgáló, szakmailag igényes, élménycentrikus, fakultatív lehetőségeket is ajánló zeneiskola-modell továbbfejlesztése.
- A zenehallgatás, zeneértés szerepének méltó helyre emelése a tanulás folyamatában.
- Hangversenyek, csoportos zenélési lehetőségek bőséges kínálata, ahol a növendékek tudásukat a mindennapi élet szintjén kipróbálhatják.

Tanítványainkra vonatkoztatva az oktatási célkitűzések három szinten fogalmazhatók meg:

- Az általános műveltséghez tartozó zenei kulturáltságon túl növendékeinknél a zeneirodalmi ismeretek megszerzését, hangszerkezelésben pedig az oldott, stílusos megformálást tekintjük célnak.
- A zenével az átlagosnál többet foglalkozó növendékeinknél célunk a kamarazenélés, a zenekari játék, a hangversenyeken történő szereplés, a zenei vetélkedők gazdag tárházának felkínálása.
- Kiemelkedő képességű növendékeink esetében célunk az elméleti és a hangszertudás egyre igényesebb szintű elsajátítása, a megyei, területi, országos versenyek és zeneművészeti szakközépiskolák szakmai szintjére történő felkészítés.

A zeneiskola oktatási céljai korosztályokra bontva

- A csoportos előképző feladata, hogy énekes - mozgásos gyermekjátékok tanulásával, egyszerű improvizálással, ritmus és fantáziafejlesztő játékokkal élményszerűen vezessen be a zene világába. Az oktatás célja a zenei élményanyag gyűjtése.
- Hangszertanulás alapfokon. A hangszertanulás a gyermekek képességei alapján két különböző elvárásszinten történik: az „ A ” tagozat a zene megértésére, ismeretére, amatőr zenélésre, értő hangversenyhallgatásra készít fel. A „B” tagozat feladata a zenei pályát választó növendékek felkészítése a továbbtanulásra.

- A hangszertanulás megkezdésétől (alapfok) a tanár - tanítvány személyes kapcsolata a döntő tényező. A tanítás módszereit, a tananyag jellegét és mennyiségét az egyes növendékek képességeihez és körülményeihez mérve, egyénre szabottan, de az országos elvárások ismeretében tervezik meg a tanárok. Az oktatási cél ennél a korosztálynál: zeneművek megismerése, hangszerkezelés a zene szolgálatában, zenei élményadás.
- Pályaválasztásra készülve és a továbbképző évfolyamain a növendékek mennyiségi és minőségi munkája egyre differenciáltabbá és árnyaltabbá válik. Célunk, hogy minél több növendék megtalálja a képességeinek és lehetőségeinek legmegfelelőbb tanulási formákat.

A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI

A zeneiskola alapvető feladatai

- A zenei műveltség megalapozása és fejlesztése.
- A zenei képességek fejlesztése, a zenei írás és olvasás készségének valamint a kreatív, alkotó magatartásnak kialakítása.
- A zenéléshez szükséges technikai készség kialakítása.
- A zene logikájának, a harmóniai szerkezet és a forma összefüggéseinek megismerése.
- A főbb zenei stílusok sajátosságainak ismerete.
- Az értékes zene megszerettetése, a rendszeres zenehallgatásra nevelés.
- Aktív társas muzsikálásra nevelés.

A zenei nevelés - oktatás konkrét megvalósításának feladatai, pedagógiai eszközei

Értékes zenei anyaggal, a korosztálynak és az egyénnek megfelelő módszerekkel és pedagógiai kultúrával eljuttatni növendékeinket a zeneirodalom remekműveinek mind teljesebb megismeréséhez. A zenei értékek átadása során feltárni az összefüggéseket a művészi és az emberi értékek között, ezzel hozzásegíteni a tanulót saját értékeinek felismeréséhez, elfogadásához, fejlesztéséhez.

A hangszeren tanult művek megformálásában a növendékeknek el kell jutni az értelmes, jól artikulált frazeálástól a tartalmi, harmóniai összefüggések megismeréséig, a ritmus – és dallamvilág gazdagságától az érzékeny, fantáziadús előadásig.

A zeneművek hangversenyszerű előadása alkalmával fontos kialakítani a növendékekben azt az érzést, hogy zenei tudásukkal, az előadott mű elhangzásával örömet szerezhetnek. Sajátos, személyiségük mélyéről fakadó értékekkel ajándékozhatják meg az őket hallgató közönséget, családtagjaikat, barátaikat.

Mind énekes, mind hangszeres téren olyan módon és olyan mélységben kell megismertetnünk növendékeinkkel a zenei jelenségeket, hogy a zene eszköztárát - ritmus, metrum, dinamika, dallam, harmónia - improvizatív, alkotó módon tudják alkalmazni, vagyis értsék és beszéljék a zene nyelvét.

A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

A zenei műveltség megalapozása és fejlesztése.

A zenei képességek fejlesztése (hallás, ritmusérzék, intonációs érzékenység, fogékonyság a dinamika és a hangszín különbségeire, zenei memória és fantázia, előadói és manuális készség a zenei karakterek iránti érzékenység kialakítása).

A zenei olvasás és írás alapfokot meghaladó készségeinek megalapozása és kifejlesztése.

A technikai készség, az improvizációs készség és képesség, az alkotó magatartás kialakítása.

Rendszerezett zenei ismeretek, általános zenei műveltség átadása.

A zenei műszavak és jelentésük megismertetése.

A zene logikájának, a harmóniai szerkezet és a forma összefüggéseinek megismertetése.

A főbb zenei stílusok sajátosságainak, a zeneirodalom nagy korszakainak, népünk zenéjének, a zene történetének és a zeneirodalom nagy egyéniségeinek megismertetése.

A kortárs zene befogadására nevelés.

A tanuló rendszeres zenehallgatásra nevelése.

Az értékes zene megszerettetése. A növendékek zenei ízlésének formálása.

A tanulók életkorának megfelelő zenei tárgyú könyvek, ismeretterjesztő művek olvasására való ösztönzés. A társművészetek iránti nyitottság kialakítása.

A zenei élet eseményei iránti érdeklődés felkeltése, illetve részvétel a zenei életben.

A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK

A közösségfejlesztés terén a zenei nevelés óriási lehetőségekkel rendelkezik. A kamarazenélés és a zenekari játék olyan közösségteremtő erővel bír, hogy több évig együtt zenélő növendékeink életre szóló barátságokat kötve képesek - egymást segítve - élő közösségként tevékenykedni.
Iskolánk szakmai céljai között éppen ezért kiemelt fontosságú, hogy növendékeink minél hosszabb ideig gyakorolhassák az együttzenélést. Erre kínálnak lehetőséget a különböző hangszerösszeállítású növendék-együtteseink. A fúvószenekar, a vonószenekar, a fúvós-, vonós-, gitár és ütő kamaracsoportok adnak lehetőséget növendékeink együttzenélésére.
A kamarazenélés az emberi fejlődés szempontjából azért rendkívül fontos, mert nagyon kifinomult egymásra figyelést igényel.

Hangszeres tanítványainknak több mint 30%-a játszik zenekarban, vagy kamaraegyüttesben. Az egymásra figyelésnek ez a módja a valódi közösségi érzést, a másik ember elfogadását, megbecsülését olyan mélyen vési be a gyermek lelkébe, hogy életre szóló segítséget jelenthet az esetleg később fellépő nehézségek során.
Az együttzenélés élménye olyan értékformáló erő, amelyhez hasonló hatékony és értékes eszköz csak ritkán adódik a pedagógusoknak. Együttzenélésre már a hangszertanulás kezdetén alkalom nyílik. Ennek a lehetőségnek alkalmazásával a gyermekek megtanulnak a másik emberre figyelni, a másik értékeit megbecsülni, így olyan alapvető lelki gazdagság épül be személyiségükbe, mely képes emberi kapcsolatokat teremteni, távolabb nézve pedig valós értékekre irányuló társadalmat építeni.
A működő ifjúsági közösségek kialakítását segítik az évről évre megrendezésre kerülő zenekari táborok. Itt „állnak össze", készítik elő következő évi repertoárjukat és töltődnek fel új élményekkel zenekaraink. A táborban együtt eltöltött napok a növendékeink közötti személyes kapcsolatot elmélyítve a közösséget is erősítik.

A TEHETSÉG, KÉPESSÉG KIBONTAKOZTATÁSÁT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK

Hangszeres növendékeink évente 2-3 alkalommal, a kiemelkedőbbek 5-6 alkalommal szerepelnek különböző hangversenyeken. A hangversenyre történő felkészítés során a napi tanulási feladatoknál tágabb körű ismeretekre tesznek szert. Ennél a felkészülésnél is magasabb fokú munkát igényel az, amikor megyei-, országos versenyre vagy annak válogatójára kell felkészíteni egy-egy növendéket.
A zenei tehetség kibontakozásának alapja a rendszeres és gyakori zenehallgatás. Értékes, igényes élő zene hallgatására a városban egyre több lehetőség nyílik. A zeneiskola tehetséges növendékeinek és művésztanárainak, kamaraegyütteseinek, zenekarainak hangversenyeire évente több alkalommal kerül sor a zeneiskolában valamint a város más helyszínein.
A tehetséggondozás legigényesebb, leghatékonyabb formája az egyénre szabott, a gyermek egyéni sajátosságaira építő, szeretettől áthatott, a szaktanár és növendék személyes kapcsolata révén fokozatosan elmélyülő, rendszeres tanórai, egyéni foglalkozás.
A tehetséggondozás szempontjából rendkívül fontos a korai fejlesztés a korosztálynak megfelelő módszerek kidolgozásával és alkalmazásával, komplex módon. A zenei tehetség általában nagyon korán megmutatkozik, és igazán akkor lehet kibontakoztatni, ha a tehetséges gyermekkel kezdettől fogva képességeinek megfelelő módszerekkel és igényességgel foglalkoznak.

A PEDAGÓGIAI PROGRAM MEGVALÓSÍTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES NEVELŐ – OKTATÓ MUNKÁT SEGÍTŐ HELYISÉGEK, ESZKÖZÖK, FELSZERELÉSEK JEGYZÉKE

OKTATÁSI CÉLRA HASZNÁLT HELYISÉGEK JEGYZÉKE:

SZAKTANTEREM- EGYÉNI OKTATÁS: 18

Ebből:

ZONGORA:	5
VONÓS:	3
FÚVÓS:	7
ÜTŐS:	1
GITÁR:	2

SZAKTANTEREM- CSOPORTOS OKTATÁS: 2

TECHNIKAI ESZKÖZÖK JEGYZÉKE:

Hifi-torony	2
Diavetítő	1
Videómagnó	1
Lemezjátszó	1
Fénymásoló	2
Számítógép	7
CD lejátszó	1
Elektromos hangoló	1
Metronóm	18
Egészalakos tükör	12

(vonós, fúvós, gitár szaktantermek)

Kottaállvány: 42

(minden tanteremben minimum 1)

A ZENEISKOLA LELTÁRÁBAN SZEREPLŐ HANGSZEREK JEGYZÉKE:

<u>Vonós hangszerek</u>:

Bőgő	3
Brácsa	4
Cselló	30
Hegedű	80

<u>Fafúvós hangszerek</u>:

Fuvola	48
Furulya (alt)	2
Furulya (C)	19
Fagott	4
Klarinét	38
Oboa	5

<u>Rézfúvós hangszerek</u>:

Vadászkürt	9
Tenorkürt	6
Baritonkürt	6
Harsona	6
Tuba	6
Helikon	2
Trombita	34

<u>Egyéb hangszerek</u>:

Zongora	6
Pianino	5
Elektromos zongora	9
Ütős	39

A HANGVERSENYTEREM ESZKÖZEINEK JEGYZÉKE:

Hangverseny zongora:	1
Csembaló:	1
Elektromos zongora:	1
Kárpitozott szék:	100

A SZÜLŐK, A TANULÓK ÉS A PEDAGÓGUSOK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI, TOVÁBBFEJLESZTÉSI LEHETŐSÉGEI

A szülők, a tanulók és a pedagógusok együttműködése a nevelés-oktatás folyamatában, és az ehhez kapcsolódó iskolai valamint iskolán kívüli tevékenységekben valósul meg.
Az intézmény kapcsolatai egyrészt az iskolához közvetlenül kötődő személyek (tanárok, egyéb dolgozók, diákok) kapcsolata mindazokkal, akiket érdekel iskolánk tevékenysége, vagyis szülőkkel, más iskolák tanáraival, a zeneiskolába koncerthallgatóként érkező zenebarátokkal. Kapcsolatrendszerünk másik területe a város lakosságának, intézményeinek elvárásait teljesítő, a város kulturális életét zenei programokkal színesítő tevékenység.
Az iskola belső kapcsolataihoz tartozik, hogy intézményünkben a zenetanítás mellett különböző zenei együttesek működnek napi rendszerességgel.
Az intézmény tevékenységére, munkája eredményességére nézve meghatározó a zeneiskolába járó növendékek szüleivel kialakított kapcsolat. Ennek legfontosabb területe a szülői munkaközösség működése, ami nélkülözhetetlen az iskola munkáját kontrolláló és segítő tevékenység.
A gyermekek nevelése és a kultúra közvetítése szempontjából egyaránt fontosak a személyes beszélgetésekre épülő, a szülői értekezletet növendékhangversennyel összekötő, a hangversenyeket megbeszélésekkel kiegészítő tanár - szülő találkozások.
Valójában növendékeinkkel, szüleikkel, rokonaikkal és ismeretségi körükkel kialakított személyes kapcsolat és a közös zenehallgatás által kínált kapcsolatteremtés adja meg intézményünk társadalmi helyét, és jelöli ki társadalmi szerepét a városban.
Az együttműködés szempontjából igen fontos az a tény, hogy nevelőtestületünk a megfogalmazott pedagógiai célokat magáénak vallja, életét, szakmai munkáját, nevelői tevékenységét e céloknak megfelelően irányítja. A tanárok közötti személyes kapcsolatban igyekszünk az egymást segítő, építő, minőségre irányuló formák kialakítására, amely az esetleges szakmai rivalizálást képes átalakítani a közös értékek együtt keresésére.
Fontosnak tartjuk, hogy minden növendék számára megtaláljuk az egyéniségének és képességeinek legmegfelelőbb hangszert, és a személyiségéhez legközelebb álló tanárt. A jó együttműködés érdekében fontos, hogy indokolt esetben – a következő tanévben – lehetőséget adjunk növendékeinknek egy másik tanárhoz való átkerülésre, de ennek módja ne legyen bántó!
A pedagógiai elképzeléseket közvetlenül segítő kapcsolatok mellett fontosak a zeneiskola városi kapcsolatai, amelyek elsősorban közművelődési jellegűek, és a város ünnepélyein, rendezvényein való közreműködéseket jelentik.

AZ ISKOLA HELYI TANTERVE

A Járdányi Pál Alapfokú Művészetoktatási Intézmény tanszakai változtatás nélkül elfogadják a Művelődési és Közoktatási Minisztérium Által kiadott: Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja c. kiadványt. (27/1998.(VI.10.) MKM rendelet 3.§-ának (3) bekezdése)

A ZENEISKOLA HELYI SAJÁTOSSÁGAINAK SZABÁLYZÁSA, FELVÉTEL A ZENEISKOLÁBA

A zeneiskolába kerülés minden tanszakon felvételi meghallgatáshoz kötött. A csoportos előképző megkezdése előtt általános képességvizsgálatot tartunk**.**
A hangszertanulás megkezdése esetében speciális, fizikai adottságokra (testalkat, kézalkat, légzés) és koncentráló képességre is figyelő felvételi szempontsor alapján döntenek a tanszak tanárai a növendékek felvételéről. A felvételin a felsorolt feladatok megoldásán kívül figyelembe vesszük az adott hangszerre jellemző szükséges alkati és egyéb kívánalmakat is (pl. fúvós hangszerek esetében a fogazat állapota, ütős hangszereknél egy emelt nehézségű ritmikai feladatsor, vonósoknál emelt nehézségű intonációs hallásvizsgálat, általában az alkati és manuális állapot).

A FELVÉTELI MEGHALLGATÁS KÖVETELMÉNYEI:

Egy szabadon választott gyermek-, vagy népdal eléneklése (intonáció, ritmus, megformálás, érthetőség stb.).
A szaktanár által elénekelt rövidebb dallam visszaéneklése (hallás, intonáció, ritmus).
A szaktanár által tapsolt rövidebb ritmusképlet visszatapsolása (ritmusérzék).
Nevelési elveinkkel összhangban nagy hangsúlyt helyezünk arra, hogy a gyermek a számára legmegfelelőbb hangszert válassza, és a számára legmegfelelőbb tanárhoz kerüljön.
Nem kötelező elvégezni a csoportos előképzőt a zenei tagozatos osztályokból érkező gyermekeknek és a 10 évesnél idősebb gyermekeknek, ha a felvételi meghallgatáson bizonyítják, hogy az általános iskolában tanultak alapján képesek elsajátítani az első szolfézs-osztály anyagát.
Második hangszer tanulását csak akkor kezdheti el egy növendék, ha az elsőként választott hangszeréből **legalább harmadik osztályos**, és az első két évben hangszeréből jeles osztályzatot kapott. A második hangszer választásához minden **esetben tanszaki döntés szükséges.**
Egy növendék addig tanulhat két hangszeren, amíg mindkét hangszeren *kiváló* eredményt mutat fel, és kötelező óráin is képességeinek megfelelően teljesíti a követelményeket. A második hangszer tanulásáról évenként, a vizsgán dönt a tanszak.
Más településről a városba költöző zeneiskolai tanulót az iskolának át kell venni, ha hivatalos zeneiskolai bizonyítvány bemutatásával kéri felvételét.
Zeneiskolánkban jelenleg négy tanszaki munkacsoportban végzik a pedagógusok a szakmai munkát. A tanszaki munkaközösségek összefogása és irányítása a tanszakvezetők feladata. A tanszakvezetőket a tanszak tanárai választják meg.
A tanszak tanárai minden tanévvégi értekezleten megerősíthetik a tanszakvezetői megbízatást, vagy új tanszakvezetőt választhatnak.

A tanszakvezetők munkájukat a tantestület által elfogadott szempontsor szerint készítendő éves munkaterv alapján végzik.

KÖVETELMÉNYEK, ELŐÍRT TANANYAG

A zeneiskola nem tanköteles intézmény és a tantervben előírt követelményeket csak bizonyos speciális képességek megléte esetén tudják teljesíteni a hangszert tanulók, ezért a zeneiskolába hangszertanulásra csak eredményes felvételi meghallgatás után jutnak be a tanulók. A tantervben előírtak szerint lehetőség van az osztályfolytatásra és a tanszakváltoztatásra.
Az alapfokú művészetoktatás olyan fejlesztőpedagógiát képvisel, amelyben a hangsúly a képességfejlesztésen van. A követelményrendszer az életkori sajátosságoknak megfelelően, egymásra épülően határozza meg a követelményszinteket, lehetőséget biztosítva az egyéni fejlődési különbségek figyelembevételére.

AZ ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK, KOTTÁK, TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI

A zeneoktatás tankönyve a zenetanulás tananyagát tartalmazó kotta.
A kottákat a szaktanárok a különböző osztályokban előírt tananyagból az egyes növendékek képességeinek megfelelően, egyénre szabottan választják ki.
A kiválasztás elsődleges kritériuma a zenei érték**.** Olyan művek, amelyeknek zenei tartalma, harmóniavilága pozitív irányba ható, formája rendet tükröz.
Az iskola helyi tantervének elkészítéséhez adaptált tantervi programsorozat kottajegyzéke minden tanszak számára gazdag ajánlatot tartalmaz, amelyekből biztonsággal választhatnak a tanárok értékes zenei anyagot.
A zeneirodalom alapos ismeretében a tanszakok tanárai egymást segítve és országos fórumokon tapasztalatokat szerezve, minden növendéknek a **számára legmegfelelőbb zeneműveken** keresztül taníthatják meg a zenei és technikai feladatokat.
A tananyag kiválasztásánál a legfontosabb feltétel, hogy **a tanár ismerje minden egyes növendéke képességeit és érdeklődési körét**, hogy az adott követelményszinten mindig a számára legalkalmasabb zenemű kiválasztásával tanítson meg egy zenei jelenséget vagy egy technikai megoldást.
A kották nagy részét mint tankönyvet megvásárolják a szülők, amiből pedig csak egy-egy művet tanul a növendék, azt kölcsönözheti a zeneiskola könyvtárából. Könyvtári állományunkban a zeneiskolai korosztály számára kiadott kották legtöbbje rendelkezésünkre áll.
Zenetanításunk tanulmányi segédlete a **zenehallgatási anyag**.
A hangzó anyag könyvtárunkban nem elégít ki minden igényt, de a zenei műveltséget megalapozó „alapművek" megtalálhatók.
A szolfézsórákon vagy hangszeres közös órákon történő zenehallgatás mellett rendkívül nagy jelentősége van annak, hogy kialakítsuk növendékeinkben az otthoni zenehallgatás (CD, DVD, rádió, TV) valamint az élő zene hallgatásának igényét.
A zenetanítás legfontosabb **taneszköze a hangszer**, melynek minősége és állapota meghatározó szerepet tölt be a növendékek zenei tanulmányai eredményességében.
A hangszerek egy része (hegedő, cselló, gitár, fúvós hangszerek) a növendékek számára kölcsönözhető iskolánkból. Szükséges, hogy minden növendék a hangszerét egyedül használja, azon gyakoroljon, és ugyanazon a hangszeren játsszon az órákon.
A hangszerek másik csoportja (zongora, ütőhangszerek) nem hordozhatók, tehát a szülőknek meg kell vásárolniuk ahhoz, hogy gyermekük otthon gyakorolni tudjon, vagy alkalmat kell adni az iskolában való gyakorlásra. A zongora tanszakra csak úgy veszünk fel növendéket, ha a

szülők meg tudják venni otthonra a hangszert. Az ütő tanszakon a növendékek az iskolában is gyakorolhatnak.
Iskolánk továbbra is kiemelt feladatnak tartja a meglévő hangszerállomány színvonalának megőrzését, lehetőség szerint az állomány bővítését használt, esetleg új hangszerek megvásárlásával, hogy a tanulók számára - az eddigiekhez hasonlóan - biztosítsa a hangszerkölcsönzés lehetőségét.

A MAGASABB ÉVFOLYAMRA LÉPÉS FELTÉTELEI

Iskolánkban minden tanszakra felvételi meghallgatás után kerülnek be a növendékek. A legtöbb tanszakon minden tanévben van néhány várakozó, aki a tanév közben esetleg kimaradó növendék helyére kerül, vagy előnnyel indul a következő évi felvételi meghallgatáson. Ezért a magasabb évfolyamra lépés feltételeinek mércéjét magasra tesszük.
Iskolánkban csak akkor léphet magasabb osztályba egy növendék, ha osztályának anyagából mennyiségileg elegendőt elvégzett, a beszámolókon felkészülten jelent meg, a tanszaki hangversenyen jó színvonalon és megbízhatóan játszott.
Kiemelten kezeljük a hangszeres előképzőből első osztályba lépést, az első próbaévből a 2. évfolyamra lépést, és a 6. évfolyamból a továbbképző osztályba lépést.
Az első próbaév gyengébb eredménye után osztályfolytatást vagy hangszerváltást ajánlunk.
A továbbképző évfolyamaira csak olyan növendéket veszünk fel, aki az alapfok évei alatt bizonyságot tett érdeklődéséről és szorgalmáról.

BESZÁMOLTATÁS
AZ ISMERETEK SZÁMONKÉRÉSÉNEK KÖVETELMÉNYEI, FORMÁI

Növendékeink hangszeres tudásukat év közben legalább egyszer tanszaki meghallgatáson, félévkor és tanév végén pedig a tanszak tanárai előtt történő vizsgán mutatják be.
A zenei pályára készülő vagy az átlagosnál jobb teljesítményt nyújtó növendékek kibontakozása érdekében, illetve az iskola munkájának bemutatására szükség van az összes tanszak növendékeinek részvételével szervezett növendékhangversenyekre. Ezek a hangversenyek a kiemelkedő képességű növendékek számára szereplési lehetőséget, az átlagos képességűek számára zenehallgatási lehetőséget jelentenek. A tanult művek bemutatása és az élő zene hallgatása egyaránt fontos terület zenei nevelésünkben.

Különösen fontos feladatunknak tekintjük a 2004/2005-ös tanévben felvett növendékeink felkészítését a törvény által előírt **alapvizsgára,** illetve a továbbképzős éveket (a zeneiskolai tanulmányokat) lezáró **záróvizsgára.** Az alapvizsga súlyát jelzi, hogy a továbbképző évfolyamok megkezdésének (a zeneiskolai tanulmányok folytatása a gimnáziumi évek alatt) alapfeltétele ennek sikeres teljesítése.

A beszámoltatás formái

Tanszaki meghallgatás (beszámoló a tanszak tanárai és a szülők előtt).
Félévi és év végi vizsga (beszámoló előírt anyaggal a tanszak tanárai előtt, amelyek közül egy zártkörű, a másik a szülők nyilvánossága előtt zajlik)
A beszámoló jellegű szerepléseket iskolai ünnepekhez kötődő hangversenyek vagy hagyományszerűen ünneppé alakított hangversenyek egészítik ki, melyeken többnyire a kiemelkedőbb eredményeket elérő növendékek szerepelnek.

Az ismeretek **számonkérésének követelményeit szakonként** meghatározva a tanszakok részletes helyi tanterve tartalmazza.

A TANULÓ SZORGALMA ÉS TELJESÍTMÉNYE ÉRTÉKELÉSÉNEK FORMÁI

Az értékelés szempontjai

Értékelésünk elsődleges szempontja, hogy ne egy adott helyzetet értékeljünk, hanem folyamatában lássuk növendékeink fejlődését.
Az értékelésben tekintettel kell lennünk az egyes növendékek képességeire, mert a zenei tehetség különbözősége rendkívül nagy szerepet játszik a zenetanulás eredményeiben.
Az osztályzatokkal kifejezett értékelés abban az esetben ösztönöz tanulásra, ha a növendék tapasztalja, hogy nem képességeit (tehetségét), hanem fejlődését értékeli a tanár.
A kifejezetten gyenge osztályzatokat kerüljük a zeneiskolában. Azoknak a növendékeknek, akik képességeikhez mérten minimálisan teljesítenek, a zenei tanulmányok abbahagyását tanácsoljuk.

Az osztályzás tartalmi megfogalmazása

Mivel a zenetanulás értékelése nehezen konkretizálható és alapvetően függ a növendék képességeitől, az osztályzást pedig könnyen befolyásolhatják szubjektív tényezők, szükségesnek tartjuk egy egységesítő tartalmi megfogalmazás bevezetését a számszerű osztályzásnál.
5 (jeles)
- aki az osztályának megfelelő tananyagot elvégezte,
- a hangversenyeken élményszerűen, biztonságosan játszott,
- a beszámolókon felkészülten jelent meg, szereplései technikailag és zeneileg is osztálya szintjének megfelelőek, önálló zenei gondolatokkal rendelkezik, hangszeres játéka kifejező, karakteres.

4 (jó)
- aki az osztályának megfelelő tananyagot elvégezte, de hangversenyen való szereplései technikailag vagy zeneileg nem odaillő momentumokat tartalmaztak,
- játéka kevésbé kifejező, a beszámolón kisebb technikai vagy zenei hiányosságokat mutatott.

3 (közepes)
- akinek az osztályának megfelelő anyagban nagyobb lemaradása van, a hangversenyen nyújtott teljesítménye technikailag és zeneileg nem megfelelő, a beszámolóra való felkészültsége komolyabb hiányosságokat mutat, hangszeres játéka egyhangú.

2 (elégséges)
- aki az osztályának megfelelő anyagot nem tudta megfelelően elvégezni, a beszámolón és az órákon gyenge felkészültséggel vagy felkészületlenül jelent meg.

1 (elégtelen)
- aki az osztályának megfelelő anyagot nem végezte el, a beszámolón és az órákon felkészületlenül jelent meg.

A **szorgalom** értékelésénél a tanár egyénileg figyel minden növendékre azok képességei és elfoglaltságai ismeretében.
5 (példás)
- aki minden órán felkészülten jelenik meg és jár hangversenyekre.

4 (jó)
- akinek felkészülésében hiányosságok tapasztalhatók-

3 (változó)
- aki rendszertelenül gyakorol és hiányzik az órákról.

2 (hanyag)
- aki felkészületlenül jön órákra, és gyakran hiányzik.

Tanulóink az elvégzett munka alapján minden hónapban osztályzatot kapnak, amelyet a főtárgyi,- a kötelező tárgyi naplóban és az üzenő füzetben is rögzít az adott szaktanár. A félévi és év végi osztályzat a havi jegyek (az egész évi munka), a hangversenyeken, a félévi és év végi vizsgákon, illetve megyei, területi versenyeken való szereplés alapján alakul ki.

A SZAKMAI FEJLESZTÉS IRÁNYAI

Intézményünk az alaptevékenység alapján határozta meg a szakmai fejlesztés lehetséges és szükséges irányvonalait.
Egységes elvek alapján dolgozó, egymás emberi és szakmai értékeit elfogadó, egymást segítőkész iránymutatással támogató, **emberi és művészi értékekre nyitott nevelőtestület** együtt munkálkodásának továbbfejlesztése.
Lelkiismeretes, felelősségteljes, pontos és megbízható munkavégzés mindenki részéről. A kialakult **magas színvonalra törekvő szakmai munka** folyamatos fejlesztése.
A pedagógiai programban meghatározott **nevelési elvek** mind mélyebb szinten történő megvalósítása, és a tanítás módszereinek a **gyermekközpontúság** szolgálatába állítása.
A zenetanítást erősen segítő **közművelődési tevékenység** megtartása (hangversenyek, zenei táborok rendezése), és az iskolában dolgozó zenei együttesek munkájához méltó körülmények megteremtése.

A KÉPZÉS STRUKTÚRÁJA, ÓRATERVE, TANTÁRGYAI

Az iskola tanszakai

Fúvós tanszak: fuvola, oboa, klarinét, szaxofon, fagott, kürt, trombita, harsona, tuba, + ütő

Vonós tanszak: hegedű, gordonka, nagybőgő + gitár

Zongora tanszak: zongora

Szolfézs tanszak: előképző, szolfézs, zenetörténet, zeneirodalom, + magánének

Egyéb tantárgyak: kamarazene,

Főtárgyi képzési idő

Zenei tanszakok

Egyéni oktatás	Képzési idő (év)

Hosszú tanszakok	zongora	2+10
	hegedű	2+10
	gordonka	2+10
	gitár	2+10
	furulya	2+10
	fuvola	2+10
	trombita	2+10
	ütő	2+10
Rövid tanszakok	oboa	2+8
	klarinét	2+8
	szaxofon	2+6
	fagott	2+8
	kürt	2+8
	harsona	2+8
	tuba	2+8
	nagybőgő	2+8
	magánének	1+6
Csoportos oktatás:		
kamarazene		4
Előképző, szolfézs		2+4+4
zenetörténet, zeneirodalom		2+6

Óraterv

	évfolyamok											
Tantárgy	előképző		alapfok						továbbképző			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
kötelező tárgy	2	2	2	2	2	2						
kötelezően választható tárgy							2	2	2	2	2	2
választható tárgy	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2

összesen:	2-6	2-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

Az óratervet az adott tanszakon meghatározott évfolyamok száma szerint kell érteni.
Az előképzőt a növendékeknek nem kötelező elvégezni.

Főtárgy:
Hangszeres és magánének tanszakok (egyéni),
Elméleti és kamarazenei tanszakok (csoportos).

Kötelező tárgy:
Szolfézs, zongora (az adott tanszakok óratervében jelölteknek megfelelően).

Kötelezően választható tárgy:
elméleti: szolfézs, zenetörténet-zeneirodalom,
gyakorlati: zongora, második hangszer, kamarazene, zenekar

Választható tárgy:
szolfézs, zenetörténet-zeneirodalom
zongora, második hangszer, kamarazene, zenekar

Korrepetíció (zongorakíséret):
a hangszeres és magánének főtárgyhoz szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás.

Hangszeres órák

Egyéni órák:

főtárgy:

A tagozat: heti 2 x 30 perc

B tagozat: heti 2 x 45 perc

melléktárgy: heti 1 x 30

Csoportos órák: heti 2 x 45 perc

Kötelező és kötelezően választható tárgyak

Elmélet:

heti 2 x 45 perc

Zongora:

heti 1 x 30 perc

Második hangszer:

heti 1 x 30 perc

Hangszeres előkészítő:

egyéni: heti 2 x 30 perc

csoportos: 2 x 45 perc

Kamarazene*:*

heti 1 x 45 perc

Zenekar, kórus

heti min. 2x45 perc

Csoportlétszámok

Előképző: max. 8-15 fő

Elmélet :max. 8-15 fő

Kamarazene: 2-15 fő

Zenekar, kórus: 12 főtől

Korrepetíció (zongorakíséret, heti perc)

Tanszakok	A tagozat												B tagozat									
	Ek		Alapfok						Továbbképző				Alapfok						Továbbképző			
hegedű, gordonka, furulya, fuvola, trombita, ütő	5	5	5	10	10	15	15	15	15	15	15	15	10	10	15	20	20	20	20	20	20	20
oboa, klarinét, szaxofon,	5	5	5	10	15	15	-	-	15	15	15	15	10	15	20	20	-	-	20	20	20	20

fagott, harsona, kürt, tuba																						
nagybőgő	-	-	5	10	15	15	-	-	15	15	15	15	10	15	20	20	-	-	20	20	20	20
magánének	20	-	20	20	20	20	20	20	-	-	-	-	20	30	30	30	30	30	-	-	-	-
kamarazene	-	-	-	-	-	-	-	-	15	15	15	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

AZ ALAPFOKÚ ZENEOKTATÁS CÉLRENDSZERE ÉS FUNKCIÓI

Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja keretében folyó zenei nevelés alkalmat ad az érdeklődő és fogékony növendékek képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását.
A képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket, és gyarapítja ismereteiket.
Lehetőséget ad az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, népi hagyományok, értékek átadására, az értékmegőrzés formáinak kialakítására.

A program lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység – nyitottság, igényesség, fogékonyság – alakítása mellett a zene megszólaltatásához szükséges hangszeres és énektechnikai készségek megszerzésére, a zenei ismeretek átadására és minden zenei tevékenység tudatosítására.

A zeneoktatás a különböző zenei műfajok sajátosságait, a művészi megjelenítés módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy az önkifejezés eszköztárának gazdagításával a zene alkalmazására, befogadására készítsen fel.

A ZENEOKTATÁS ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI, FELADATAI

A zenei műveltség megalapozása és fejlesztése. A zenei képességek fejlesztése (hallás, ritmusérzék, intonációs érzékenység, fogékonyság a dinamika és a hangszín különbségeire, zenei memória és fantázia, előadói és manuális készség, a zenei karakterek iránti érzékenység kialakítása).
A zenei olvasás és írás készségének megalapozása és fejlesztése.
A technikai készség, az improvizációs készség és képesség, az alkotó magatartás, a kreativitás kialakítása.
Rendszerezett zenei ismeretek, általános zenei műveltség átadása.
A zenei műszavak és jelentésük megismertetése.
A zene logikájának, a harmóniai szerkezet és a forma összefüggéseinek megismertetése.
A főbb zenei stílusok sajátosságainak, a zeneirodalom nagy korszakainak, népünk zenéjének, a zene történetének és a zeneirodalom nagy egyéniségeinek megismertetése.
A kortárs zene befogadására nevelés.
A tanuló rendszeres zenehallgatásra nevelése.
Az értékes zene megszerettetése. A növendékek zenei ízlésének formálása.
A tanulók életkorának megfelelő zenei tárgyú könyvek, ismeretterjesztő művek olvasására való ösztönzés. A társművészetek iránti nyitottság kialakítása.
A zenei élet eseményei iránti érdeklődés felkeltése, illetve részvétel a zenei életben.
Tehetséggondozás.
A zenei pályát választó növendékek felkészítése szakirányú továbbtanulásra.
A növendékek rendszeres, céltudatos, igényes munkára, hatékony gyakorlásra nevelése.

A tanulók aktív társas muzsikálásra nevelése.
Közreműködés az egyéb intézmények kulturális rendezvényein.
Az amatőr zenekarokban, kamaraegyüttesekben, kórusban történő aktív részvételre való előkészítés, ösztönzés.
Cserekapcsolatok létesítése hazai és – lehetőség szerint – külföldi zeneoktatási intézményekkel.

I. A ZONGORA TANSZAK HELYI TANTERVE

(A tanszak részletes tantervét, szakmai követelményeit lásd a pedagógiai program 1.sz. mellékletében)

A zongoratanítás szakirányú feladatai

Megismertetni a tanulókkal

- a zongora alapvető sajátosságait, felépítését, működésének elvét (kalapács-mechanika, pedálszerkezet, hangolás), akusztikai sajátosságait,
- a hangszer gazdag irodalmának legjelentősebb zeneszerzőit és előadóművészeit,
- a hangszer kialakulásának vázlatos történetét.

Kialakítani

- a testarányoknak megfelelő elhelyezkedéssel természetes hangszerkezelést,
- megfelelő kéztartást,
- független játszóapparátust (ujjak, kar), a kezek önállóságával,
- rugalmas, laza ízületeket (váll, könyök, csukló, ujjtő),
- az adottságok alapján kiegyenlített zongoratechnikát (sima pozícióváltást, a kezek ügyes alá- és fölétevését),
- differenciált billentést, ujjvégérzetet.

Képessé tenni a növendékeket arra, hogy

- tudjon a billentyűzet teljes terjedelmében tájékozódni és azon játszani,
- tudja a zongorajáték alapelemeit, játékformáit (skála, hármashangzat, futam, kettősfogás, tremolo, trilla, díszítés), a billentésmódokat (legato, staccato, tenuto, leggiero, portato, non legato) a zenei anyaghoz alkalmazni,
- tudja a zongorapedálokat megfelelően használni (prolongációs, bal - tompító, jobb),
- a mű mondanivalójának megfelelően tudja kifejező hangon, hangszínben, hangerőben, gazdagon megszólaltatni a hangszert, a zenei karaktereket megvalósítani,
- a zongoradarabokat stílus- és kottahűen játszani.

Fejleszteni a növendék

- muzikalitását a hajlékony, dinamikában árnyalt dallamformálással, a dallam és kíséret viszonyának igényes kimunkálásával, billentéskultúrával,
- zenei hallását, a tiszta intonációt, a melodikus, a polifon és funkciós hallást,
- metrum- és ritmusérzékét, az egyenletes tempótartását,
- kottaolvasási készségét, lapról játékát, memóriáját,

- hangszerkezelését, technikáját az ügyesítők, az ujjgyakorlatok, etűdök, skálák alkalmazásával.

Követelmények

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje

- hangszere alapvető sajátosságait, működési elvét (kalapács-mechanika, pedálszerkezet, húrozat, hangolás, rezonáns szekrény),
- a zongorairodalom legjelentősebb alkotóit és alkotásait,
- a tanulandó zenemű formáját és vázlatos harmóniai szerkezetét,
- a kottában előforduló jeleket és zenei műszavakat, különös tekintettel a hangszerre vonatkozó speciális utasításokra (pl. una corda, prol. ped.),
- a kortárs zenei notáció alapvető jelzéseit,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Legyen képes

- természetes hangszerkezelésre és az ehhez szükséges gyakorlatok elvégzésére,
- egyenletes és helyes tempóban, pontos ritmusban zongorázni,
- zenei és technikai szempontból tudatos, önálló gyakorlásra,
- a zongorajáték során előforduló különböző játékmódokat, játékformákat (skála, hármashangzat, futam, kettősfogás, tremolo, trilla, díszítés), billentésfajtákat (legato, staccato, tenuto, leggiero, portato, non legato) a zenei anyaghoz alkalmazni,
- a játszandó zongoraművek értelmes tagolására,
- a zenei karakterek megvalósítására,
- a zongorapedálok használatára (elő-, után- és együttnyomás),
- életkorának és képességeinek megfelelően a zongorázandó anyag kottahű, stílusos, dinamikailag változatos és kifejező előadására,
- az együttzenélésre (négykezes, hatkezes, kétzongorás darab, zongorakíséret).

Rendelkezzék

- biztonságos kotta- és lapról olvasási készséggel,
- adottságainak megfelelő zenei memóriával,
- képességei alapján kiművelt zenei hallással.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak pódiumon történő bemutatásával:

- 2 fúgaszerkesztésű J. S. Bach-mű (invenciók, kis prelúdiumok, fughetták stb.),
- 1 teljes klasszikus szonáta,

- 1 virtuóz etűd,
- 2 különböző stílusú előadási darab, melyből az egyik XX. századi magyar mű legyen.

A teljes anyagot kotta nélkül kell előadni.

További követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A" tagozat végén

A tanuló ismerje

- hangszere múltját, irodalmát és a jelentősebb külföldi és hazai előadóművészeket (pl. Sz. Richter, Rubinstein, Fischer Annie, Cziffra György...),
- a kottában előforduló jelek és zenei műszavak pontos jelentését, különös tekintettel a zongorára vonatkozó speciális utasításokra.
-

Legyen képes

- technikai és zenei szempontból tudatos, önálló munkára,
- a zongorajáték során előforduló különböző játékmódokat, játékformákat (skála, hármashangzat, futam, kettősfogás, tremolo, trilla, díszítés), billentésfajtákat (legato, staccato, tenuto, leggiero, portato, non legato) a zenei anyaghoz alkalmazni,
- saját kézalkatának megfelelő ujjrendek készítésére,
- a zongorapedálok tudatos használatára,
- a zongoraművek formálására és kifejező előadására.

Rendelkezzék

- olyan zenei műveltséggel, amely képessé teszi az értékes zene befogadására,
- az együttzenélés igényével.

A „B" tagozat végén (az „A" tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes

- A zongorázandó anyag kottahű, stílusos, dinamikailag változatos és kifejező előadására,
- skálákat, gyakorlatokat minden hangnemben játszani,
- a különböző játékformákat, játékmódokat a zenei anyagnak megfelelően alkalmazni,
- a zenei karakterek és a hozzájuk kapcsolódó billentésmódok megjelenítésére,
- dinamikailag árnyalt és kifejező hangképzésre,
- a zongorapedálok tudatos és változatos használatára.

Rendelkezzék

- megfelelő hangszeres ügyességgel, virtuozitással,
- biztos memóriával, koncentrálóképességgel,
- megfelelő lapról olvasási készséggel.

A „B” tagozatos tanuló rendelkezzék olyan szintű zongoratudással, hogy zenei képességei alapján - adott esetben - legyen alkalmas szakirányú tanulmányok elkezdésére.

A zongora tanterv helyi kiegészítése:

A tanszak kiemelt feladatként kezeli a négykezes zongorairodalom népszerűsítését, a négykezes muzsikálás fórumainak megteremtését. A négykezes zongorajátékot a kamarazenélés egyik kiváló lehetőségének tartja. Továbbra is különös gonddal készíti elő a megyei Négykezes Találkozók megrendezését. Célja, hogy ezen a kétévente megrendezésre kerülő találkozón továbbra is a megye minél több zeneiskolája vegyen részt.

Különösen fontos feladatunknak tekintjük a hangszertanulást a 2004/2005-ös tanévben elkezdő növendékeink felkészítését a törvény által előírt alapvizsgára.

II. A VONÓS TANSZAK HELYI TANTERVE

(A tanszak részletes tantervét , szakmai követelményeit lásd a pedagógiai program 1.sz. mellékletében)

A vonós tanszakhoz tartoznak*: hegedű, gordonka, nagybőgő + gitár*

A vonóshangszer tanításának szakirányú feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal

- a hangszer lehetőségeit, irodalmát, történetét,
- a hangszer akusztikai sajátosságait,
- a hangszer hangolását,
- a hangszer és a vonó felépítését, részeit,
- a bal kéz játékára és a vonó kezelésére vonatkozó jelzéseket,
- a hangképzés főbb fiziológiai törvényszerűségeit,
- a különböző ritmusképletekhez szükséges vonóbeosztást,
- a zenei alapkarakterekhez tartozó vonókezelést,
- a vonósirodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit,
- a vonós hangszercsalád tagjait.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést:

- megfelelő vonóvezetést, balkéz-technikát,
- helyes, test-, hangszer- és kéztartást és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező hangot,
- differenciált hangindítást és hanglezárást,
- laza, egyenletes ujj- és kartechnikát,
- a kezek pontosan összehangolt mozgását.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- hangsorokat és hangzatokat különböző vonásnemekkel valamennyi húron és fekvésben,
- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujj- és vonógyakorlatokat.

Fordítson figyelmet

- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a különböző vonásnemek elsajátítására,
- a pizzicato-technikára, a pergő-technikára,
- az üveghangok megszólaltatására,
- a megfelelő ujjrendek készítésére és a fekvések alkalmazására,
- a hangköz és akkordjáték sajátosságaira,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a tanulókat a hangolási és a legalapvetőbb hangszer-karbantartási feladatokra.

Követelmények

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje

- a hangszer és a vonó felépítését, részeit, hangszerének gondozását és megóvását,
- a fontosabb tempó- és karakterjelzéseket, valamint a dinamikára vonatkozó jeleket,
- a bal kéz játékára és a vonó kezelésére vonatkozó jelzéseket,
- a hangsorok előjegyzését és ujjrendjét,
- a hangképzés főbb fiziológiai törvényszerűségeit (a vonás iránya, a vonó sebességének, nyomásának és a lábtól való távolságának összefüggése),
- a gyakran előforduló ritmusképletekhez szükséges vonóbeosztást,
- a zenei alapkarakterekhez (dolce, grazioso, espressivo, risoluto) tartozó vonókezelést,
- a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Legyen képes

- a zenei anyagot életkora és egyéni képességei, illetve készsége szintjén kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva, a zene folyamatát és összefüggéseit érzékeltetve, kifejezően megszólaltatni,
- ujjrenddel és vonásjelzéssel gondosan ellátott, könnyebb zenei anyagot mérsékelt tempóban lapról eljátszani,
- szokatlan nehézséget nem támasztó könnyebb művet ujjrenddel és vonásjelzéssel ellátni,
- technikai eszközeit a stílusos és kifejező játék szolgálatába állítani,
- tájékozódni, szabad fekvésváltással közlekedni a fogólapon, törekedve az igényes intonációra,
- az alapvonások, valamint a dallamnak, a ritmusnak, a dinamikának megfelelő vonóbeosztás alkalmazására,
- szép hangon való, karakteres előadásra,
- a megismert mozgások, izomérzetek felidézésére, tudatos alkalmazására.

Kottaolvasási készsége legyen olyan szintű, hogy belső elképzelés vezesse játékát.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak pódiumon történő bemutatásával:

- háromoktávos skála, akkordfelbontásokkal,
- 2 szabadon választott etűd,
- 1 versenymű saroktétele,
- 1 barokk szonáta lassú és gyors tétele, vagy 1 lassú és 1 élénk tempójú előadási darab. A választott etűdök tartalmazzanak egymástól eltérő technikai feladatokat.

További követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A" tagozat végén

A tanuló legyen képes

- szép hangon, kifejezően koncertet, szonátákat, előadási darabokat eljátszani,
- gazdagabb hangszínek és karakterek megvalósítására, gyors tempójú, technikailag nehezebb művek eljátszására,
- a stílusnak és karakternek megfelelő vonásnemek, a célszerű ujjrendek megválasztására,
- igényes intonációra, az előforduló dinamikai fokozatok természetes hangképzéssel való megszólaltatására,
- előadási darabokat, kamaraműveket, zenekari szólamokat önállóan is megtanulni.

Bővítse repertoárját.
Lapról játéka olyan fokú legyen, hogy képes legyen beilleszkedni a társas muzsikálásba.

A „B" tagozat végén (az „A" tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes

- természetes, oldott hangszerkezelésre,
- a tiszta intonáció érdekében érzékeny billentésre, folyamatos, könnyed fekvésváltásra,
- a különböző skálákat 3 - esetleg 4 - oktávon keresztül akkordfelbontásokkal, tisztán, ritmikusan, élénk tempóban játszani,
- kifejező vibrato alkalmazására,
- a jobb és bal kéz játszómechanizmusának összehangolására,
- az alapvonások - legato, détaché, martelé, spiccato, staccato - alkalmazására,
- dinamikailag árnyalt és kifejező hangképzésre.

Rendelkezzék

- igényes, fejlett hallással, kontrollálóképességgel,
- biztos memóriakészséggel,
- koncentrálóképességgel,
- megfelelő lapról olvasási készséggel.

A vonós tanterv helyi kiegészítése:

Kiemelt feladatként kezeljük a vonósirodalom népszerűsítését, hangszereseink pódiumra kerülésének elősegítését, koncertek szervezését. Fontosnak tartjuk a vonós-hangszerek nyújtotta kamarazenélési lehetőségek minél jobb kihasználását. Továbbra is különös gonddal készítjük elő a nyári vonóstáborok megrendezését. Célunk, hogy ezen az évente megrendezésre kerülő programon – amely szakmai munkának és a közösségteremtésnek is kiváló eszköze - továbbra is a vonóstanszak minél több tehetséges tanulója vegyen részt.

Különösen fontos feladatunknak tekintjük a hangszertanulást a 2004/2005-ös tanévben elkezdő növendékeink felkészítését a törvény által előírt alapvizsgára.

A gitártanítás szakirányú feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal (életkoruknak megfelelő szinten)

- a gitár felépítését, akusztikai sajátosságait, hangolását, a hangszer lehetőségeit,
- a gitár irodalmát, történetét, a gitárirodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit,
- a gitáron megszólaltatható főbb zenei stílusok előadási sajátosságait,
- a leggyakrabban előforduló akkordokat és akkordfűzéseket.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést:

- helyes test-, hangszer- és kéztartást és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező gitárhangot,
- differenciált pengetést és helyes fogástechnikát,
- laza, egyenletes kar- és ujjtechnikát,
- a két kéz pontosan összehangolt mozgását.

Tanítsa meg

- a játszott művek karakterének, tempó és dinamikai jellegzetességeinek kifejezését,
- a legato játékot,
- a staccato, portato, tenuto játékmód alkalmazásával az artikuláció megvalósítását,
- a gitárjáték alapvető technikai elemeit (fekvésváltás, barré, kötések, apoyando, tirando, arpeggio, törtakkordok),
- a tompítás különféle lehetőségeit.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- hangsorokat különböző figurációkkal,
- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat.

Ösztönözze a tanulókat a helyes hangszertechnika folyamatos gondozásával szép gitárhangszín elsajátítására.

Fordítson figyelmet

- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a precíz hangszerhangolásra,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Alakítsa ki a lapról játék technikáját, mindig az előző év nehézségi szintjén gyakoroltatva.
Tanítsa meg a tanulókat a legszükségesebb karbantartási feladatok elvégzésére.

Követelmények

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló rendelkezzék a gitárjátékhoz szükséges koncentrálóképességgel.
Alkalmazza a tanulmányai során elsajátított zenei és technikai ismereteket. Különböző stílusú darabok önálló feldolgozásával és memorizálásával artikulált, dinamikailag árnyalt hangszerjátékot valósítson meg.

Ismerje

- a gitár hangjait, tudja hangszerét behangolni,
- a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Ismerje és készségszinten alkalmazza a gitárjáték alapvető technikai elemeit:

- a fekvésjátékot, fekvésváltást,
- a kis és nagy barré-t,
- a kötéseket (ráütés, elpengetés),
- a dallamjátékot apoyando és tirando pengetéssel,
- az akkordfelbontás (arpeggio) különböző formáit,
- a törtakkord megszólaltatását,
- a nem kívánt hangösszecsengések tompítását (jobb és bal kézben egyaránt).

Legyen képes különböző játékmódok megvalósítására:

- dallam akkordkísérettel (pl. Neusiedler-darabok),
- harmóniafelbontásos játék (pl. Carcassi, Diabelli, Giuliani),
- egyszerű többszólamú darabokban szólamvezetés, dallamkiemelés (pl. Losy, Campion, Robert de Visée).

Rendelkezzék az egyszerű kortárs darabok (pl. Borsody, Brouwer) eljátszásához szükséges zenei alapismeretekkel és technikai készségekkel.
Repertoárjának egy részét tudja kotta nélkül játszani.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak pódiumon történő bemutatásával:

- G-dúr, C-dúr skála 2 oktávon, háromoktávos E-dúr skála, transzponálva, repetíciós pengetéssel is, kromatikus skálák, arpeggio-gyakorlatok,
- 2 etűd (pl. Carcassi: Etűdök op. 60),
- 1 vagy 2 reneszánsz vagy barokk mű,
- XX. századi művek (pl. Bartók - Szendrey).

A választott etűdök tartalmazzanak egymástól eltérő technikai feladatokat.
A teljes anyagot kotta nélkül kell előadni.

További követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

Rendelkezzék a tanuló ismeretekkel

- a fontosabb korok és stílusok gitáron megszólaló darabjainak jellemző vonásairól,
- a különféle hangeffektusokról és azok használatáról (rasgueado, üveghang, étouffé, dobolás),
- a gitárdarabok szerzőinek és előadóművészeinek munkásságáról,
- a hangszer múltjáról, hagyományairól.

Legyen képes az életkorának és képességeinek megfelelő zene még árnyaltabb, kifejezőbb előadására, mely kiterjed a kötetlenebb előadású romantikus és impresszionista művekre is.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló ismerje a különböző hangeffektusokat és azok használatának módját.

Legyen képes

- a darabok hibátlan megszólaltatására,
- a szólamvezetések pontos megvalósítására,
- természetes, oldott hangszerkezelésre,
- az egész fogólapot uralni,
- tiszta, könnyed fekvésváltásra,
- a vibrato alkalmazására,
- a fontosabb zenei karakterek megjelenítésére,
- a tiszta játék érdekében történő hangtompítások végrehajtására,
- értelmesen tagolt, árnyalt és kifejező előadásra.

Rendelkezzék

- kimunkált előadói és technikai képességekkel,
- biztos memóriakészséggel,
- koncentrálóképességgel,
- hangszere rendeltetésszerű használatához és karbantartásához szükséges alapvető ismeretekkel.

A gitár tanterv helyi kiegészítése:

Kiemelt feladatként kezeljük a gitárirodalom népszerűsítését, a hangszer pódiumra kerülésének elősegítését, koncertek szervezését. Fontosnak tartjuk a gitár nyújtotta kamarazenélési lehetőségek minél jobb kihasználását. Továbbra is különös gonddal készítjük elő a regionális Gitártalálkozók megrendezését. Célunk, hogy ezen a kétévente megrendezésre kerülő találkozón továbbra is a balatoni régió minél több zeneiskolája vegyen részt.

Különösen fontos feladatunknak tekintjük a hangszertanulást a 2004/2005-ös tanévben elkezdő növendékeink felkészítését a törvény által előírt alapvizsgára.

III. A FÚVÓS TANSZAK HELYI TANTERVE

(A tanszak részletes tantervét , szakmai követelményeit lásd a pedagógiai program 1.sz. mellékletében)

A fúvós tanszakhoz tartoznak: *fuvola, oboa, klarinét, szaxofon, fagott, kürt, trombita, harsona, tuba, + ütő*

A fúvós hangszerek szakirányú feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal (életkoruknak megfelelő szinten) hangszerük történetét, akusztikai sajátosságainak alapjait, a hangszerirodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit, a rokon hangszereket.

Alakítson ki

- megfelelő légzéstechnikát, helyes befúvásmódot, test-, hangszer- és kéztartást és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező hangot,
- differenciált hangindítást, elválasztást és hanglezárást,
- laza, egyenletes technikát,
- pontosan összehangolt nyelv- és ujjmozgást,
- könnyed hangszerkezelést.
- gyakoroltasson rendszeresen
- tartott hangokat állandó és változó dinamikával (pl. mf<ff>pp), az intonáció megtartásával,
- hangsorokat fokozatosan táguló hangterjedelemben,
- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, gyakorlatokat.

Fordítson figyelmet

- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A" tagozat végén

A tanuló

- legyen tisztában a hangszerkezelés alapvető tudnivalóival, alkalmazza tudatosan a helyes légzéstechnikát, befúvásmódot, billentést stb.,
- legyen képes hangszerének biztonságos megszólaltatására,
- tudjon a hangszer teljes hangterjedélmében dinamikailag árnyalt, kulturált hangot képezni,
- alkalmazza játékában a hangindítás és elválasztás különböző módjait,
- törekedjék játékában a tiszta intonációra, javítsa tudatosan hangszere intonációs hibáit,
- rendelkezzék az alapfokon játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges technikával,
- tudjon önállóan hangolni, transzponáló hangszer esetén legyen tisztában a hangszerének transzponáló jellegével,
- ismerje a hangszer karbantartásának alapvető módjait,
- tudjon megfelelő szinten kottát olvasni,
- ismerje a tanult anyagban előforduló ritmikai elemeket, ütemfajtákat, tempó- és karakterjelzéseket, dinamikai és egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanár útmutatásai alapján legyen képes a különböző zenei kifejezőeszközök alkalmazására (dinamika, agogika, lassítás, hangsúlyozás stb.),
- rendelkezzen a játszott anyagra vonatkozó formai ismeretekkel, ismerje az egyes tételtípusok jellegzetességeit,
- ismerje a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,
- a zenei anyagot életkorának, egyéni képességeinek és készségeinek megfelelő hangszerkezeléssel, kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva, kifejezően szólaltassa meg.

A „B" tagozat végén (az „A" tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes az adott osztály elvárásainak megfelelő hangterjedelemben a hangszer biztonságos megszólaltatására.

Legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak pódiumon történő bemutatásával:

- dúr és moll skálák tercmenetekkel, hármashangzat-, dominánsszeptim- és szűkített szeptim-felbontásokkal
- egy szabadon választott etűd,
- egy szabadon választott versenymű lassú tétele,
- egy szabadon választott előadási darab gyors tétele,

További követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

Az „A" tagozat végén

A tanuló

- legyen képes teljes hangterjedelemben a hangszer biztonságos megszólaltatására,

- tudjon valamennyi regiszterben széles dinamikai határok közt mozgó, színes, telt, kifejező hangot játszani,
- alkalmazza önállóan a hangindítás és hangelválasztás különböző módjait (ízlésének és a játszott zenei anyagnak megfelelően),
- ismerje hangszere valamennyi hangjának fogását, a leggyakoribb segédfogásokat, tisztító- és trillafogásokat,
- legyen képes a legmegfelelőbb ujjrend önálló megválasztására,
- rendelkezzék egyenletes, laza technikával,
- legyen fogalma hangszerének történetéről, fizikai sajátosságainak alapjairól, irodalmáról, a különböző műfajokban betöltött szerepéről,

- rendelkezzen átfogó ismeretekkel a ritmikai elemekre, ütemfajtákra, tempó- és karakterjelzésekre stb. vonatkozóan,
- legyen képes új ismeretek önálló megszerzésére (új ritmikai elemek megértésére, zenei műszavak lefordítására, fogások kikeresésére különböző táblázatokból stb.),
- legyen képes önállóan megválasztani az előadandó mű stílusának, jellegének megfelelő zenei kifejezőeszközöket, és játékában alkalmazza ezeket,
- a játszott zenei anyagot kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva, kifejezően szólaltassa meg,
- legyen képes megszerzett ismereteinek és hangszerkezelési szintjének megfelelő előadási darabok, kamarazenei, illetve zenekari szólamok önálló, technikailag és zeneileg igényes elsajátítására, a hibák önálló javítására,
- rendelkezzék az egyéni és társas muzsikáláshoz szükséges koncentrálóképességgel, lapról olvasási készséggel, zenei képzelőerővel.

A „B" tagozat végén (az „A" tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes:

- osztályának megfelelő hangterjedelemben a hangszer biztonságos megszólaltatására,
- tudatosan alkalmazni a helyes légzéstechnikát,
- hangsorokat játszani: valamennyi dúr és moll hangnemben hármas- és négyeshangzat - felbontásokkal, hangközmenetekkel, valamint kromatikus skálát,
- kiegyenlített hangon játszani a különböző regiszterekben, kielégítő intonáció mellett.
- ismerje a különböző előadási jelek jelentését és tudja azokat megvalósítani a hangszerén.
- tudjon jól lapról olvasni.

A fúvós hangszerek tantervének helyi kiegészítése:

Intézményünk kiemelten szorgalmazza és támogatja a zenekari és a kamarazenei munkát. Továbbra is fontos feladatunknak tekintjük a fúvószenekar munkájának segítését, tevékenységük tárgyi feltételeinek javítását. Kiemelt feladatként kezeljük a fúvós-hangszerek népszerűsítését, fúvós kamaraegyütteseink pódiumra kerülésének elősegítését, koncertek szervezését.

Különösen fontos célunk a hangszertanulást a 2004/2005-ös tanévben elkezdő növendékeink felkészítése a törvény által előírt alapvizsgára.

Az ütőhangszer-tanítás szakirányú feladatai

Az ütőhangszerek sokszínűségéből és zeneirodalmi sajátosságaiból eredően a kamarazenélés lehetőségeinek megteremtése a hangszertanulás kezdetén.
A társas muzsikálás elősegítése.
Az egymáshoz való alkalmazkodásra és egymásra figyelésre nevelés.

Ismertesse meg a tanulókkal

- az ütőhangszercsalád leggyakrabban használatos tagjait,
- a különböző ütőhangszerek megszólaltatásának módját,
- a helyes ütéstechnikákat.

Fordítson figyelmet

- a különböző hangszerek speciális technikai elemeinek alkalmazására,
- a precíz, pontos ritmikai megoldásokra, külön figyelemmel a legáltalánosabb ütőhangszeres elemekre,
- az eltérő kézrendi megoldásokra,
- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására.

Végeztessen az egyes zenei kíséret-formákhoz szükséges improvizációs gyakorlatokat.
Tanítsa meg a tanulókat a hangszereken elvégzendő kisebb igazításokra, az üstdob hangolására.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Ismerje a tanuló

- az alapfokú művészetoktatási intézményben használatos ütőhangszereket, ezek magyar és leggyakrabban használt idegen nyelvű elnevezéseit,
- a különböző ütőhangszerek megszólaltatásának módját, a helyes ütéstechnikákat,
- a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Legyen képes a tanuló

- kottahű játékra és lapról olvasásra folyamatos, mérsékelt tempóban,
- árnyalt dinamikák alkalmazására, a hangszínbeli különbségek felismerésére és megvalósítására,
- a speciális technikai elemek alkalmazására a különböző hangszereken (tremolo, előkék, egyszerű függetlenítés),

- hosszabb zenei gondolatok összefogására, a művek értelmes, tagolt előadására,
- az üstdob önálló hangolására,
- a különböző ütőhangszerek eltérő kézrendi problémáinak megoldására,
- rugalmas beilleszkedésre kamarazenei együttesbe,
- céltudatos, módszeres gyakorlásra.

További követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Ismerje a tanuló

- a legfontosabb ütőhangszerek múltját, származását, fejlődését,
- az ütőhangszerek irodalmát.

Legyen képes a tanuló

- szép és kifejező hang képzésére a különféle ütőhangszereken,
- nagyobb lélegzetű, összetett feladatot tartalmazó etűdök és előadási darabok megszólaltatására,
- sűrű, egyenletes, árnyalt dinamikájú tremolo alkalmazására a különböző hangszereken,
- zeneileg és technikailag tudatos, módszeres gyakorlásra, a művek önálló megtanulására,
- értelmes, tagolt, kifejező előadásmódra.

Rendelkezzék a tanuló

- megfelelő technikai felkészültséggel, előadói és formáló készséggel,
- egyszerű improvizációhoz szükséges képzelőerővel,
- biztos zenei memóriával és koncentrálóképességgel,
- kamarazenéléshez és zenekari játékhoz szükséges lapról olvasási készséggel,
- megfelelő gyakorlási módszerekkel, amelyekkel a megfelelő technikai készenlét gyorsan elérhető,
- tudásszintjének megfelelő önállósággal a játszandó művek kiválasztásánál.

A ütő tanterv helyi kiegészítése:

Kiemelt feladatként kezeljük az ütős-hangszerek népszerűsítését, ütős kamaraegyütteseink pódiumra kerülésének elősegítését, koncertek szervezését. Fontosnak tartjuk az ütős-hangszerek nyújtotta kamarazenélési lehetőségek minél jobb kihasználását.

Különösen fontos feladatunknak tekintjük a hangszertanulást a 2004/2005-ös tanévben elkezdő növendékeink felkészítését a törvény által előírt alapvizsgára.

IV. A SZOLFÉZS TANSZAK HELYI TANTERVE

(A tanszak részletes tantervét , szakmai követelményeit lásd a pedagógiai program 1.sz. mellékletében)

A szolfézs tanszakhoz tartoznak: *előképző, szolfézs, zenetörténet, zeneirodalom, + magánének*

SZOLFÉZS

A szolfézstanítás célja a zenei képességek sokoldalú fejlesztése és olyan zenei gondolkozás kialakítása, amely segíti a tanulókat a zenei anyag helyes értelmezésében és megszólaltatásában. A szolfézs tantervi program e cél elérését kívánja segíteni azzal, hogy

- az általános zenei képességek fejlesztését, és
- a zenei alapismeretek elsajátítását pedagógiai folyamattá szervezi.

Külön figyelmet fordít arra, hogy e folyamat gazdagítsa a tanulót a zene megszólaltatásának és befogadásának örömével.

A szolfézstanítás szakirányú feladatai:

- a tanuló személyiségének erkölcsi és szellemi formálása; érzelemvilágának kibontakoztatása, nemzeti identitástudatának megalapozása,
- átfogó zenei műveltség kialakítása,
- a hangszertanulás segítése,
- a társművészetek iránti nyitottság megalapozása,
- a zenei készségek kiművelése, a képességek fejlesztése (mind befogadásban, mind reprodukálásban) az alábbi területeken:
    - ritmus-metrum,
    - tiszta intonáció,
    - tájékozódás a magassági viszonyokban (relációk, hangközök),
    - dallamhallás,
    - többszólamúság-harmóniaazonosítás,
    - zenei olvasás-írás,
    - zenei szerkezet (forma, frazeálás, agogika),
    - zenei memória,
    - rögtönzés,
    - zenehallgatás (szemben az előbbiekkel: a szintetizáló hallás fejlesztése),
- a zenei pályára készülő tanulók felkészítése a továbbtanulásra.

A szolfézstanítás - a hangszertanítással szerves egységben - a zene megszerettetését, a későbbi öntevékeny muzsikálás és zenehallgatás iránti igény kialakulását kívánja megalapozni.

Követelmények a program elvégzése után

Általános követelmények

Rendelkezzék a tanuló

- olyan késztetéssel, mely a választott - eddig tanult - muzsikálási formát élete szerves részévé teszi,
- mindazokkal a zenei készségekkel, jártasságokkal, ismeretekkel, melyek eszközt biztosítanak a zene stílushű megszólaltatásához,
- olyan zenei áttekintőképességgel, melynek birtokában önállóan meg tudja oldani a képesség-készség szintjének megfelelő zenei feladatokat,
- a tanulmányai során elsajátított készség- (K), jártasság- (J), ismeret-repertoárral (I).

Követelmények az alapfok elvégzése után

Hangszeres tanszakok és szolfézs főtanszak „A" tagozat

Ismerje a tanuló a ritmuselemeket a harminckettedektől az egész értékű kottáig (I).

Tudjon tájékozódni ezeknél nagyobb és kisebb értékekben is.
Ismerje fel hallás után és kottaképről az alábbi ritmusképleteket: szinkópa, éles és nyújtott ritmus, egyszerűbb átkötések (K).

Legyen jártas ezek diminuált és augmentált formáiban is (J).
Legyen áttekintőképessége a 2/4, 3/4, 4/4, 3/8, 6/8, 2/2, 3/2, 4/2-es ütemekben (K).
Ismerje az egyszerűbb aszimmetrikus metrumokat (J-I).
Legyen biztos tájékozottsága a relatív és abszolút rendszerben (könnyebb alterációkban is) 4 #, 4 b-ig (K).
Ismerje a pentaton hangsort (J-I).
Tudja a dúr és moll hangsorokat 7 #, 7 b-ig (J).
Ismerje a háromféle moll hangsort (J-I), ismerje a modális hangsorokat (J-I).
Tudja megállapítani a hangnemeket - hangszeres anyagához kapcsolódóan is (K).

Legyen tájékozott a hangmagassági viszonyokban:
ismerje fel hallás után az oktávon belüli tiszta, kis és nagy hangközöket (K),
ismerje a bővített szekund, bővített kvart, szűkített és bővített kvint, szűkített szeptim hangközöket; tudja ezeket kottaképről is azonosítani (J).

Ismerje a négyféle hármashangzat, a dúr és moll fordítások, valamint a dominánsszeptim-hangzat felépítését (K).
(A szűkített és bővített hármashangzatok megfordításait csak ismeret szinten.)
Legyen képes ezeket hallás után felismerni, és kottaképről azonosítani (K).
Ismerje a mollbeli VII. fokú szűkített szeptimhangzat felépítését (I).
Ismerje a funkciós főakkordokat 4 #, 4 b-ig (K). Tudja ezeket kottaképről felismerni hangszeres anyagához kapcsolódóan is (J-I).
Ismerje a funkciós vonzást (I).
Ismerje a hangnemi kitérés és moduláció fogalmát. (J-I)

Tudjon lejegyezni:
- rövid szótagszámú, tempó giusto magyar népdalt szöveggel (K),
- igen könnyű műzenei periódust, funkciót jelző basszussal (K).

Legyen képes fentieknek megfelelő nehézségi fokú dallamot lapról olvasni (K).
Ismerje és tudja kottaképről is azonosítani (hangszeres tanulmányaiban alkalmazni):
- a magyar népzene stílusjegyeit,
- a periódus fogalmát,

- a kis formákat,
- a triós formát,
- a szonátaformát,
- a rondót,
- a barokk és klasszikus táncokat (J-I).

Rendelkezzék alapvető zenetörténeti tájékozottsággal: a zenetörténeti korok, kiemelkedő zeneszerzők, műfajok ismeretével (J-I).
Legyen képes zenehallgatás alapján felismerni barokk, klasszikus, romantikus és XX. századi zenét.
Ismerje a leggyakrabban előforduló zenei kifejezéseket.

Zenei anyag

Tudjon

20 magyar népdalt élményszerű előadásban megszólaltatni (kotta nélkül),
20 műzenei szemelvényt (ebből 10-et kotta nélkül) énekes, vagy hangszeres előadásban megszólaltatni a következő zenetörténeti korokból arányosan:
- középkor,
- reneszánsz,
- barokk,
- klasszika,
- romantika,
- XX. század.

(Ezen belül dalok, táncok, kánonok és társas énekek; témák nagyobb terjedelmű művekből.)

Hangszeres tanszakok „B" tagozat

„Hosszú" tanszakok
(Kapcsolódva a felvételi vizsgák felvételi anyagának megfogalmazásához)

Tudjon a tanuló 10 - periódus terjedelmű - barokk és klasszikus dallamot fejből szolmizálni, szöveggel előadni.
Tudjon 10 magyar népdalt fejből, szöveggel, élményszerűen előadni.
Ismerje a kvintkört, tudja a hangsorokat 7 #, 7 b előjegyzésig (dúr és háromféle moll hangsor).
Ismerje a modális hangsorokat. Tudja ezeket énekelni ábécés nevekkel 4 #, 4 b előjegyzésig.
Tudja énekelni ábécés nevekkel a hangközöket; a hármashangzatokat és fordításaikat; a dominánsszeptim- és a mollbeli VII. fokú szűkített szeptimhangzatokat dúr és moll hangsorokban, oldással.
Ismerje fel a fentieket együtthangzásban hallás után, és tudja lejegyezni 2 meghallgatás alapján.
Tudja ábécés nevekkel énekelni 4 #, 4 b előjegyzésig a főhármasokat dúrban és mollban.

Tudjon lejegyezni

hangköz- és hangzatmenetet - mely könnyű alterációt, hangnemi kitérést tartalmazhat - 4-5 meghallgatás alapján,
kétszólamú dallamot - mely könnyű alterációt, hangnemi kitérést, tartalmazhat - 6-8 meghallgatás alapján.

Tudjon lapról énekelni a fentiekhez hasonló nehézségű dallamot szolmizálva, alkalmi hangzókkal és ábécés nevekkel.
Legyen képes az egyszerű műzenei formákat hallás után felismerni.
Ismerje a fontosabb műzenei formák felépítését: szonáta, rondó, variáció.

Ismerje a magyar népdalok stílusköreit és stílusjegyeit.
Rendelkezzék alapvető zeneirodalmi és zenetörténeti tájékozottsággal.
Legyen jártas a megismert zenei stílusokban, tudjon stílushűen megszólaltatni műveket.
Legyen képes ismereteinek, zenei készségeinek szintetizálására és önálló alkalmazására.

„Rövid" tanszakok

Azonos a 6 éves tanszakok „B" tagozatos követelményrendszerével, kivéve:
Tudjon lejegyezni

- hangköz- és hangzatmenetet, mely könnyű alterációt, hangnemi kitérést tartalmazhat - 4-5 meghallgatás alapján,
- kétszólamú dallamot, mely könnyű alterációt tartalmazhat, - 6-8 meghallgatás alapján.

Tudjon lapról énekelni a fentiekhez hasonló nehézségi fokú dallamot szolmizálva, alkalmi hangzókkal és ábécés nevekkel.

Szolfézs főtanszak „B" tagozat

Azonos a 6 évfolyamos „B" tagozat követelményrendszerével, kivéve:
Tudjon lejegyezni

- hangközmenetet,
- hangzatmenetet, mely alterációt, hangnemi kitérést tartalmazhat - 4-5 meghallgatás alapján,
- kétszólamú dallamot, mely alterációt, hangnemi kitérést, modulációt tartalmazhat - 6-8 meghallgatás alapján.

Tudjon lapról énekelni a fentiekhez hasonló nehézségi fokú dallamot szolmizálva, alkalmi hangzókkal és ábécés nevekkel.
Ismerje fel a funkcióváltásokat.
Ismerje fel a hangnemi kitéréseket és a modulációt.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A" tagozat végén

Ismerje és tudja alkalmazni - az alapfokon tanultakon túl - a zenehallgatási anyagban, hangszeres darabjaiban és a tanult készségfejlesztési anyagban előforduló ritmuselemeket és -képleteket (K).
Legyen áttekintőképessége a 9/8, 6/4-es és a zenei anyagban előforduló egyéb ütemekben (K).
Ismerje az aszimmetrikus metrumokat (I).
Rendelkezzék biztos tájékozódóképességgel a relatív és abszolút rendszerben (alterációkban is) 7 #, 7 b-ig (K).
Ismerje a dallamhangok szerepét, tudja ezeket zeneileg értelmezni:

- melizma,
- főhang,
- váltóhang,
- átmenőhang (J-I).

Ornamensek (I).
Ismerje a kvintkört. (J)
Tudja a dúr és háromféle moll hangsorokat, a vezetőhangokat 7 #, 7 b-ig (J-I).
Ismerje

- az egészhangú skálát,
- az akusztikus hangsort,
- a modellskálákat,
- a Reihe-t (J).

Tudja

- a dodekafónia,
- az aranymetszés fogalmát (J-I).

Ismerje

- a hármas- és négyeshangzatok felépítését (dominánsszeptim, mollbeli VII. fokú szűkített szeptim), ismerje fel hallás után, tudja azonosítani kottaképről, és felépíteni abszolút rendszerben (K),
- a cluster fogalmát.

Rendelkezzék biztos tájékozottsággal a funkciós zenében:

- ismerje fel a funkciókat hallás után (K),
- ismerje a funkciós fő- és jellegzetes mellékhármasokat (K-J),
- ismerje az alterációk szerepét (J-I),
- ismerje fel a hangnemi kitérést és modulációt - kottakép alapján (J-I).

Ismerje a romantika hangzásvilágának jellegzetességeit:

- alterációk,
- tercrokonság (I).

Ismerje a tonalitás felbomlásának elvét, ismerje a bi- és a politonalitást (I).
Ismerje a legfontosabb zenei szerkesztésmódok fogalmát.
Tudja ezeket alkalmazni hangszeres tanulmányaiban is.
Ismerje

- a barokk szonátaformát,
- a Scarlatti-féle szonátaformát,
- a klasszikus szonáta-rondót,
- romantikus szonátát (I-J).

Tudjon lejegyezni

- könnyű klasszikus periódust, funkciót jelző basszussal,
- könnyű romantikus dallamot, vagy szemelvényt (K).

Tudjon lapról olvasni fentiek nehézségi fokának megfelelő dallamot.
Rendelkezzék alapos zenetörténeti tájékozottsággal, zenetörténeti korok, kiemelkedő zeneszerzők, műfajok ismeretével (I-J).
Ismerje fel hallás után a főbb zenetörténeti korok stílusjegyeit, jellemző műfajait, formáit. Tudja ezeket néhány társművészeti alkotással összekapcsolni.

Zenei anyag

Tudjon a tanuló 20 magyar népdalt élményszerű előadásban megszólaltatni (10 régi, 10 új stílusút, ebből néhány parlando, rubato, díszített népdalt),
Ismerjen minden zenetörténeti korszakból 5-5 jelentős művet, válogatva a következőkből:

- gregorián zene,
- reneszánsz kórusmuzsika (Palestrina, Lassus),
- a középkor hangszeres világi zenéje,
- kora barokk (Monteverdi, Pucell),
- barokk:
    - J. S. Bach (invenció, fúga, korál, szvit, oratorikus művek),
    - Händel (oratórium, concerto),

        - Corelli, Vivaldi (concerto, concerto grosso),
    - klasszicizmus:
        - szonáta,
        - szimfónia,
        - kamarazene,
        - opera,
        - versenymű,
    - romantika:
    - zongoramuzsika (Chopin, Liszt),
    - dal,
    - szimfonikus költemény,
    - opera,
    - a századforduló zenéje:
        - impresszionizmus,
        - második bécsi iskola,
    - Bartók, Kodály, Sztravinszkij,
    - kortárs zeneszerzők.

A „B" tagozat végén (az „A" tagozat követelményein felül)
(A követelményrendszer kapcsolódik a felvételi vizsgák anyagához.)

Tudjon a tanuló

- 30 népdalt stílusosan énekelni és elemezni,
- 5 műdalt - különböző zenetörténeti stíluskorszakokból - saját zongorakíséretével előadni.

Ismerjen minden zenetörténeti korszakból 5-5 jelentős művet, tudja azokat elemezni formailag és harmóniailag; tudjon ezekből zenei idézetet előadni.
Tudjon éneklőtársakkal kétszólamú énekgyakorlatokat, műveket előadni.
Tudjon zongora-ének előadásban c-kulcsos műveket megszólaltatni.
Tudjon biztosan tájékozódni az alap- és középfokon megismert ütemfajtákban, tudjon ütemezni.
Legyen biztos tájékozottsága a relatív és abszolút rendszerben.
Ismerje az ötfokú, a hétfokú és a modális hangsorokat, tudja ezeket az abszolút rendszerben elhelyezni és énekelni.
Tudja a hármas- és négyeshangzatokat felépíteni és adott hangnemekben elhelyezni.
Ismerje fel ezek fordításait, tudja megnevezni ábécés nevekkel.

Tudjon lejegyezni

- barokk kétszólamú idézetet,
- klasszikus zenei szemelvényt,
- XX. századi dallamot.

Tudja a c-kulcsokat alkalmazni írásban is.
Rendelkezzék a tanuló zenetörténeti áttekintőképességgel.
Tudja a zenetörténeti, a történelmi korokat időben összekapcsolni, és társművészeti alkotásokhoz kötni.
Legyen képes önállóan elemezni, tudja tudását kreatív módon alkalmazni hangszeres tanulmányaiban is.

A szolfézs tanterv helyi kiegészítése:

Kiemelt feladatunknak tekintjük a pályára készülő növendékeink továbbtanulásra való felkészítését.

Nagy figyelemmel készülünk a 2004/2005-ös tanévben beiratkozott növendékeink a törvény által előírt alapvizsgára való felkészítésére.

ZENETÖRTÉNET - ZENEIRODALOM

A zenetörténet-zeneirodalom tanításának a célja, hogy

- a zene iránt érdeklődő, művelt embereket neveljen, akik zenei tanulmányaik során képessé válnak a további (egyéni) önművelésre, valamint a zene aktív (öntevékeny) művelésére,
- legyen lehetőségük zenei műveltség szerzésére azoknak is, akik nem tanultak hangszert, illetve egyéb elfoglaltságaik miatt már nem, vagy csak kisebb intenzitással képesek hangszeres tanulmányokat folytatni.

A zenetörténet-zeneirodalom tanításának szakirányú feladatai

- a zene iránti fogékonyság elmélyítése, a zenei ismeretek bővítése,
- hosszú távon a teljes zenetörténet átfogó megismertetése.

Az egyes zenetörténeti stíluskorszakok mestereinek, műfajainak, alkotásainak részletesebb megismertetése, elemzése, széles körű kitekintéssel az adott kor főbb tendenciáira, stílusjegyeire, társművészeteire, mestereire, alkotásaira.

Neveljen az értékes zene szeretetére: ösztönözze a tanulókat

- rendszeres hangverseny- és operalátogatásra,
- a rádió és a televízió zenei műsorainak meghallgatására,
- a zenei élet eseményei iránti érdeklődésre,
- értékes hangfelvételek és videofelvételek gyűjtésére és meghallgatására,
- aktív társas muzsikálásra.

Alakítson ki szilárd értékrendet a tanulóban, melynek segítségével a későbbiekben a zene bármely műfajában és korszakában biztosan tájékozódni tud.

Tegye nyitottá és érdeklődővé a tanulót minden újdonság iránt, a kortárs zenében (és társművészetekben).

Fejlessze a tanulók esztétikai érzékét és érzelmi fogékonyságát.

Követelmények a program elvégzése után

A tanulók mutassanak kellő tájékozottságot a tanult zenetörténeti stíluskorszakban.

Ismerjék fel az órákon bemutatott, meghallgatott zenei példák, elemzett művek jellegzetes tematikus részleteit.

Tudják definiálni és konkrét példákkal megvilágítani az adott stíluskorszakokhoz, műfajokhoz, művekhez, formaegységekhez szorosan kapcsolódó szakkifejezéseket.

Tudjanak eligazodni a megismert korszakok szerteágazó zenei sajátosságaiban, a társművészetek idevonatkozó legfőbb stiláris jelenségeiben.

Az egyes évfolyamokban elérendő minimális követelményeket a helyi tantervben rögzítse a szaktanár az adott tanévben feldolgozandó anyag célirányainak, szerkezetének, a csoport összetételének, teljesítőképességének figyelembevételével.

MAGÁNÉNEK

A magánének-tanítás legfőbb sajátossága, hogy a technikai, zenei képzés mellett alapfeladata az énekhang (mint hangszer) kiépítése, képzése. Erre csak a mutálás befejezése után kialakult

hangképzőszervek (felnőtt gége, illetve hangszalagok) alkalmasak, így a magánének-tanulást 15-18 éves korban lehet elkezdeni (ez nemtől és hangfajtól függően változik). Az énektanulás megkezdéséhez gégeorvosi javaslatot kell beszerezni.

A magánének tárgy tanításának a célja, hogy

- adjon helyes alapot a tanulók hangi adottságai és zenei képességei optimális kifejlesztéséhez,
- felkészítse a tanulókat a vokális társas muzsikálásra,
- nyújtson segítséget az énekhang és beszédhang karbantartásában.

A magánének tárgy tanításának szakirányú feladatai

Ismertesse a tanulókkal

- az emberi hang anatómiai, működésbeli, hangfaji sajátosságait, technikai lehetőségeit,
- a vokális irodalmat, annak jeles alkotó- és előadóművészeit,
- a különböző éneklési technikák (legato, staccato, portato, leggiero, tenuto) alkalmazását.

Alakítson ki

- helyes légzési módot,
- tiszta intonációs képességet,
- a tanuló saját hangterjedelmében egységes hangszínt,
- árnyalt dinamikai megoldásokat,
- igényt és képességet a rezonáns üregek és a rekesz minél szakszerűbb alkalmazására,
- érthető és szép szövegmondást,
- helyes hangeszményt.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- beéneklő-, hangképző-, hangterjedelem-növelő gyakorlatokat,
- rezonancia- és rekesz-gyakorlatokat,
- szövegmondó feladatokat,
- koloratúra-, trilla- és díszítő gyakorlatokat.

Fordítson figyelmet

- a tanuló saját hangjának helyes hangfaji megítélésére,
- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a lapról éneklési készség fejlesztésére,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg és énektechnikailag igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas éneklésre.

Tanítsa meg a tanulókat hangképző szervük egészségi állapotának felmérésére, és a szükséges egészségügyi tennivalókra.

Követelmények a program elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje

- az emberi hang anatómiai, működésbeli, hangfaji sajátosságait, technikai lehetőségeit,

- a vokális irodalmat, annak jeles alkotó- és előadóművészeit,
- a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanult művek zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Tudjon

- az énekléshez szükséges módon helyesen lélegezni,
- könnyed izomérzet mellett az előadandó mű kívánalmai szerinti hangot adni,
- tisztán intonálni,
- hangfajának hangterjedelemén belül színben egyöntetűen, dinamikailag pedig árnyaltan énekelni,
- bánni rezonáns üregeivel, illetve rekeszével, és azokat maximálisan kihasználni,
- érthető és szép szövegmondással énekelni és beszélni,
- összhangot teremteni a szöveg és a zenei anyag között,
- értelmezni és megvalósítani tempóbeli és dinamikai előírásokat a tanult darabokban,
- zeneműveket az évfolyamának és egyéni képességeinek megfelelően stílushűen, művészi kifejezéssel megszólaltatni.

Legyen képes

- rendszeres gyakorlásra, a saját hangképző szerv feletti ellenőrzésre,
- helyes hangeszmény kialakítására, elsősorban saját hangjának helyes hangfaji megítélésére, ezen belül az eszményi hangzás elérésére.

Rendelkezzék

- megfelelő zenei memóriával, koncentráló- és állóképességgel,
- jó előadói készséggel, művészi fantáziával, a közönséggel való kapcsolatteremtési készséggel.

A „B" tagozat végén (az „A" tagozat követelményein felül)

- bonyolultabb koloratúra-gyakorlatok, trilla és nehezebb díszítő elemek,
- a legato, staccato, portato, leggiero, tenuto éneklés biztonságos alkalmazása,
- a hangterjedelem teljes kiépítése.

Nagyobb anyag igényesebb feldolgozásával magasabb szint elérése.
A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak pódiumon történő bemutatásával:

- 1 népdal vagy népdalfeldolgozás
- 1 preklasszikus, barokk vagy klasszikus dal,
- 1 romantikus dal.

A ének tanterv helyi kiegészítése:

Kiemelt feladatként kezeljük az énekes irodalom népszerűsítését, énekes produkciók pódiumra kerülésének elősegítését, koncertek szervezését.

Nagy figyelemmel készülünk a 2004/2005-ös tanévben beiratkozott növendékeink a törvény által előírt alapvizsgára való felkészítésére.

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

- **A pedagógiai program** a 2007-2012 közötti tanévekre érvényes

A felülvizsgálat tervezett időpontja: 2012.(ha jogszabály ez idő alatt másként nem rendelkezik)

- **A program módosítását javasolhatja:** a nevelőtestület, a vezetőség és a fenntartó.

- **A pedagógiai program módosításának eljárási rendje:** amennyiben a nevelőtestület szavazással a módosítás mellett dönt, a továbbiakban a törvényi előírásoknak megfelelően kell eljárni.

- **A program nyilvánosságra hozatala a következő módon történik:**
  - ✓ A Pedagógiai Program és a kiegészítő helyi tantervek törzspéldányai megtalálhatók az igazgatói irodában, és az intézmény könyvtárában.

A Pedagógiai Program kivonatát tartalmazza az intézmény beiskolázási tájékoztatója,

  - ✓ A tanszakvezetők saját területükön gondoskodnak a program szóbeli ismertetéséről.
  - ✓ A nevelőtestület a Pedagógiai Programot módosító javaslatokkal látta el, a javaslatok a programba az egyeztetések során bekerültek.

Mellékletek:

- 1 sz. melléklet: Az intézményben tanított hangszerek és tantárgyak részletes tanterve.
- 2. sz melléklet: A nevelőtestület írásbeli döntése
- 3. sz. melléklet: A Szülői Munkaközösség véleményezése
- 4. sz. melléklet: A Közalkalmazotti Tanács véleményezése
- 5. sz. melléklet: Alapító okirat

2. sz. melléklet

A Járdányi Pál Alapfokú Művészetoktatási Intézmény tantestülete a mai napon az iskola új pedagógiai programját megvitatta, jónak tartotta, és egyöntetűen elfogadta.

Tapolca, 2007. február 19.

A tantestület tagjai:

.....

Bigerodné Ema Tünde

Somogyi Hajnalka

Csonka Éva

Takácsné N. Magdolna

Magyar Kálmán

Hagy Kálmán

Filipe Adrienne

Orbán Melinda

Farkas [illegible]

Mikó-M. Ibolya

.....

.....

Pál Ágnes

Kompos Patricia

[illegible]

Hofmannné Varga Viktória

Erdélyi Ildikó

[illegible]

Szmárai Gézáné

.....

.....

.....

.....

3. sz. melléklet

A Járdányi Pál Alapfokú Művészetoktatási Intézmény Szülői Munkaközössége a mai napon az iskola új pedagógiai programját véleményezte, és jónak találta.

Tapolca, 2007. február 22.

... ...

Sibak Kornél
SzM elnöke

4. sz. melléklet

A Járdányi Pál Alapfokú Művészetoktatási Intézmény közalkalmazotti tanácsa a mai napon az iskola új pedagógiai programját megvitatta, jónak tartotta, és egyöntetűen elfogadta.

Tapolca, 2007. február 19.

Haga Kálmán
közalk. tanács
elnöke

Szigecsánné Freund Teréz
közalk. tanács tag

Orbán Melinda
közalk. tanács tag

2. számú melléklet

SZAKÉRTŐI VÉLEMÉNY

A

JÁRDÁNYI PÁL ALAPFOKÚ MŰVÉSZETOKTATÁSI INTÉZMÉNY

Pedagógiai programjáról

Megbízott:

Monostori István
alapfokú művészetoktatási szakértő
Szakértői ig. száma: 009363-02
9730 Kőszeg,
Ciklámen tér 29.
Tel: 06-20/99-68-922

Megbízó:

Tapolca Város Önkormányzata,
8300 Tapolca, Hősök tere 15.

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezető	3. o.
Az iskola működéséhez előírt dokumentumok áttekintése	4. o.
A pedagógiai program vizsgálata	5. o.
A helyi tanterv elemzése	7. o.
Összegzés	10. o.

BEVEZETŐ

A tapolcai Járdányi Pál Alapfokú Művészetoktatási Intézmény fenntartójának képviselője megkeresett az intézmény Pedagógiai programjának szakértői vizsgálata céljából.

Az 1993. évi többször módosított Közoktatási Törvény (továbbiakban: **Kt.) 93. §-a (1)** bekezdésének **(a)** pontjában kötelezte a Művelődési és Közoktatási Minisztert, hogy kiadja **„Az Alapfokú Művészetoktatás Követelményeit és Tantervi Programját”.** Így született a **27/1998. (VI. 10.) MKM rendelet.**

A költségvetési törvény csak azoknak az intézményeknek biztosítja az állami normatívát, amelyek ez alapján végzik alapfokú művészetoktatási tevékenységüket.

AZ ISKOLA MŰKÖDÉSÉHEZ ELŐÍRT DOKUMENTUMOK ÁTTEKINTÉSE

Tapolca Város Önkormányzata, mint fenntartó a közoktatásról szóló törvényben előírt, a helyi önkormányzatok által fenntartott közoktatási intézményekre vonatkozó jogszabályokban előírt dokumentumokat bemutatta.

Ezek a következők:

- a nevelési-oktatási intézmény módosított alapító okirata,
- a működéshez szükséges személyi és tárgyi feltételek ismertetése,
- a pedagógiai program.

Az Alapító Okirat tartalmazza a jogszabályban előírt feltételeket, az intézmény nevét, az alapító, illetve a fenntartók nevét és címét. Az intézmény típusát, alaptevékenységét, a felvehető maximális növendéklétszámot, az évfolyamok számát, az iskola székhelyét, a művészeti ág megnevezését és azok tanszakok szerinti bontását, illetve a gazdálkodással összefüggő jogosítványokat.

A személyi feltételek vizsgálatából kitűnt, hogy a pedagógusok rendelkeznek felsőfokú szakirányú végzettséggel.

A tárgyi feltételek ismertetésénél az iskola működéséhez az anyagi feltételek az állami normatívából és a térítési díjakból állnak össze.

Az iskola az alapfokú művészetoktatás részére a 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet 7. számú mellékletében előírt eszközökkel, helységekkel rendelkezik.

A PEDAGÓGIAI PROGRAM VIZSGÁLATA

A pedagógiai program hivatalos dokumentum, olyan stratégiai terv, melyet a fenntartónak kell jóváhagynia.

A helyi tantervnek a Kt.-ben az Alapfokú Művészetoktatás Követelményei és Tantervi Programjában előírt vizsgakövetelményeknek megfelelő tananyagot és a követelményeket mindenképpen tartalmaznia kell.

A **Kt. 44. § (1)** A nevelési-oktatási intézményben a nevelő és oktató munka nevelési, illetve pedagógiai program szerint folyik. A nevelési, illetve pedagógiai programot a nevelőtestület fogadja el, és a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé. A fenntartó a nevelési program és a pedagógiai program jóváhagyása előtt köteles - az Országos szakértői névjegyzékben szereplő, az adott intézménytípusnak megfelelő szakterületen nyilvántartásba vett - szakértő véleményét beszerezni.

A pedagógiai program (benne a helyi tanterv) az intézmények nevelési és oktatási fejlesztési terve, mely a magasabb szintű igények és lehetőségek figyelembevételével, a helyi igények és lehetőségek egyeztetésére épül.

A pedagógiai program a **Kt. 48 § (8) a)** bekezdése alapján készült.

Első része, a nevelési program tartalmazza az intézményben folyó nevelő-oktató munka a pedagógiai alapelveit, céljait, feladatait.
Részletesen kifejti a személyiség- és közösségfejlesztés, tehetségkibontakoztatás igényeit, az alapfokú művészeti nevelés eszközeivel, eljárásaival.
Figyelmet fordít a hátrányos helyzetű, illetve az etnikai kisebbséghez tartozó tanulók segítésére az iskola alapítványának és a Szülői Munkaközösség segítségével.

A minőségi munka hatékonyságát biztosítják - a kölcsönös előnyök alapján - a leírt együttműködési formák.

Meghatározza az intézmény működési rendjét, helyi felvételik rendjét, felvételi követelményeit, a beszámoltatás, értékelés és a magasabb évfolyamra lépés feltételeit, a tankönyvek, taneszközök, tanulmányi segédletek kiválasztásának elveit, a tagozatok viszonyát, a belső ellenőrzést, a tehetséggondozás helyi lehetőségeit, a minőségbiztosítás szempontjait, az iskolaváltás és a tanórán kívüli foglalkozások menetét.

A program tartalmazza a **Kt. 31 § (2)** és a **(3)** bekezdésében foglaltakat, amely a művészeti alap- és záróvizsgáról rendelkezik.

A HELYI TANTERV ELEMZÉSE

A helyi tanterv a **Kt. 48 § (8) b)** bekezdése alapján készült el.
Ez tartalmazza:

- a helyi felvételik rendjét,
- az induló tanszakok megnevezését, illetve cél- és feladatrendszerét,
- a főtárgy, a kötelező, a kötelezően választható és a szabadon választható tárgyakat és azok heti óraszámait,
- a tehetséggondozás helyi lehetőségeit,
- a kulturális és közművelődési feladatok helyi ellátásában történő részvételt,
- az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének formáit és követelményeit, a tanuló tudása értékelésének és minősítésének módját,
- a gyermek és ifjúság védelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységet,
- a tanórán kívüli programokat,
- az egyes tanszakok általános fejlesztési követelményeit,
- az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyakat, a kötelező és választható tanórai foglalkozásokat, valamint azok óraszámait, a tanszakok, tantárgyak szakirányú feladatait, követelményeit, az előírt tananyagot,
- az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elveit,
- az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételeit,
- az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményeit és formáit, a tanuló szorgalma és teljesítménye értékelésének, minősítésének formáját,
- a művészeti alapvizsga és a művészeti záróvizsga követelményeit és témaköre.

A helyi tanterv, a **27/1998. VI. 10. MKM** rendelet **„Az Alapfokú Művészetoktatás Követelményeit és Tantervi Programján”,** mint kerettanterven belül tartalmazza az alapfokú művészeti iskolák alapvető cél- és feladatrendszerét, a tanszakok óraterveit, tantárgyfelosztásukat. A feladatokat és a követelményeket tanszakonként, évfolyamonkénti bontásban mutatja be.

Ismerteti az alapfokú zeneoktatás helyi tantervi követelményeit. Pontosan feltünteti mind az „A”, mind a „B” tagozaton, az egyes évfolyamokon tanított tantárgyakat, kötelező és választható tanórai foglalkozásokat és azok óraszámait, a tantárgyak szakirányú feladatait, követelményeit, az előírt tananyagot a beszámoltatással, számonkéréssel és a minősítéssel együtt.

Egységesen tárgyalja a kulturális és közművelődési feladatok helyi ellátásában történő részvételt, az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének formáit és követelményeit, a tanuló tudása értékelésének és minősítésének módját, a tanórán kívüli programokat.

A fent felsorolt pontok mindegyike alaposan kidolgozott, pontosan átgondolt tematika alapján készült és tartalmazza a megvalósítás folyamatát.

A záradékban meghatározza a pedagógiai program felülvizsgálási terminusát, amennyiben közben nem áll be törvényi változás.

A konzisztencia vizsgálatnál a pedagógiai programban foglalt nevelési és oktatási célokat összevetettem a tantárgyfelosztással és az óratervvel. Ezek ebben a formában kivitelezhetőek és továbbfejleszthetőek.

A koherencia vizsgálatnál a program megfelel a tanulók széles rétegének. A csoportos órák tantervénél van ennek igazán nagy jelentősége, hogy a tananyag olyan összeállításban legyen, amelyet szinte minden tanuló képes elsajátítani.

Ez az iskolatípus fakultatív, nagy szükség van a diákok munkájának helyes megítélésére, értékelésére és a toleranciára, hogy az érdeklődést, a tanulási kedvet folyamatosan szinten lehessen tartatni, mely a fejlődés záloga.

A tematikát úgy építették fel, hogy az Alapfokú Művészetoktatás Követelményei és Tantervi Programjában leírtakat minimál szintként kezelik.

A helyi tantervben sok szimpatikus, előremutató elemet találtam. Például a szakmai versenyeken való eredményes részvétel, Ezek a garanciális elemei a későbbi eredményes művészeti oktató-nevelő munkának, fémjelzik az intézmény szakmai munkáját.

Tetszik a vizsgák rendjének nyitottsága, megadva a lehetőséget a szülőknek, rokonoknak, barátoknak, hogy a művészeti nevelés eredményeit láthassák. Így az esemény jelentőséggel bírhat egy-egy család életében is.

A hazai és később külföldi kapcsolatok kialakítása, ápolása, bővítése helyes irányvonal olyan, amelyből kölcsönös szakmai tapasztalatokon túl a város később még szép eredményeket profitálhat, akár gazdasági vonalon is.

A helyi tantervben még sok rokonszenves, előremutató elemet találtam, mint pl.: részvétel művészeti táborok munkájában, a tanórán kívüli rendezvények tervezetében szakmához kapcsolódó rendezvények színházlátogatások, múzeumok megtekintése és a tanárok továbbképzésének szorgalmazása lehet a garanciája az eredményes oktató-nevelő munkának.

Nagyon helyesen lehetőséget ad a tanároknak, hogy rendezvényeken, bemutatkozzanak a szülőknek, növendékeiknek és a kollégáknak.

ÖSSZEGZÉS

A benyújtott pedagógiai program tartalmilag és formailag megfelel a többször módosított **1993. évi LXXIX. Közoktatási Törvény**ben előírt feltételeknek, melyek biztosítják, hogy a Járdányi Pál Alapfokú Művészetoktatási Intézmény, rövidített nevén Zeneiskola alapfokú művészetoktatási feladatát eredményesen végezze.

A tanulók számára ez egy személyiségközpontú, kreativitást fejlesztő oktatási forma, a heti 2-6 óra időtartam nagyon fontos és hasznos elfoglaltság. A szülő számára a térítési díj befizetésén felül nem jelent különös megterhelést.

A fenti tanulmány Tapolca Város Önkormányzata által szakértésre elküldött anyag alapján készült.

Kőszeg, 2007. március 2.

Monostori István
alapfokú művészetoktatási
szakértő